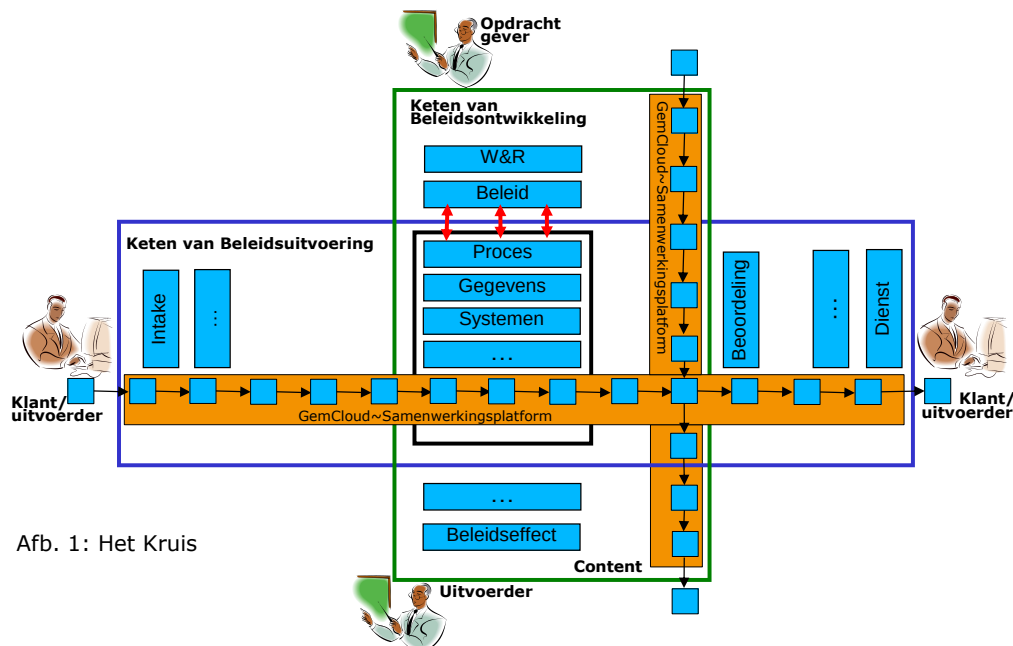

De "Agile Ethics"-Werkwijze® (Ed. 1.1)

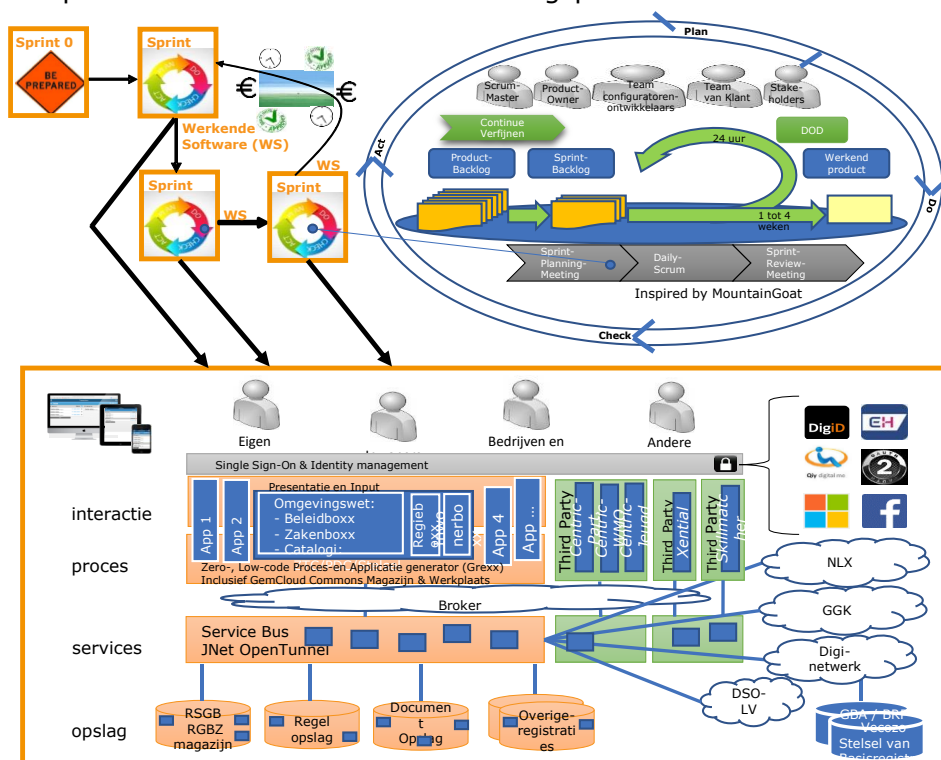
Hoe benutten we welke samenwerkingsruimte in en met alle gemeenten?

Afb. 1: Het Kruis

Met Het Kruis visualiseren wij hoe wij het begrip Samenwerkingsruimte definiëren om deze vervolgens te benutten door Burgens, Professionals, Ketenpartners, Bedrijven en (decentrale) Overheid in Ketens en Netwerken digitaal te laten samenwerken door op Het GemCloud~Samenwerkingsplatform met behulp van de "Agile Ethics"-Werkwijze®. informatie / gegevens / data / processen / kennis / applicaties te delen, uit te wisselen en gezamenlijk te (leren) benutten in het licht van zowel de uitvoering als in het licht van beleidvorming en -evaluatie.

Deze paper beschrijft de "Agile Ethics"-Werkwijze(r) staat voor het Agile, Continuous, Effective, Technical and Human Implementation of Computer Systems *in de gemeente NG* met behulp van Het GemCloud~Samenwerkingsplatform:

Afb. 2: Continu gebruik en uitbreiding in Sprints van het GemCloud~Samenwerkingsplatform

Inhoud

Voorwoord bij Editie 1.1	2
De "Agile Ethics"-Werkwijze®	3
Leeswijzer	3
Inleiding	4
1) De (toekomstige) gebruiker (professional én inwoner) centraal	6
1.1. Het Platform	6
1.2. Een standaard voor de inrichting van het Applicatielandschap	9
1.3. Samenwerken	10
1.4. De rol en betekenis van de (toekomstige) gebruiker(s) in het geheel	10
2) Continu Sprinten	12
3) "Ethics"	13
4) "Agile"	14
4.1. Terminologie, afbeelding en "Manifesto"	14
4.2. Werkzaamheden i.h.k.v. De Werkwijze®	15
5) Inbreng van de Gemeente NG (NG)	17
6) Inbreng Innovum en/of Gemboxx	18
7) Verschillende samenwerkende (contract)partner(s)	19
Tenslotte	20
Bijlage I. Concretisering door een (fictief) voorbeeld	21
Bijlage II. Gebruik van het Innovum~Specificatieplatform (ISP).	24
Bijlage III. Protocol inzake koppeling met extern systemen.	26
Bijlage IV. Inbreng derden conform De Werkwijze®	27
Bijlage V. Visie op Samenwerking (in het Sociaal Domein)	30

Pagina	2
Van	35

Voorwoord bij Editie 1.1

Deze editie van De "Agile Ethics"-Werkwijze® is opgesteld met vier verschillende oogmerken:

- Basis voor het opstellen van en bijlage bij de op te stellen samenwerkingsovereenkomst tussen Gemboxx en Partners in het kader van de aanbesteding Vernieuwing Applicaties Sociaal Domein (VASD) door NG;
- Informatie- en Kennisoverdracht aan de Gemeente NG in het kader van de aanbesteding Plansoftware, omdat Gemboxx dezelfde visie op samenwerking met NG heeft in het fysiek domein als in het sociaal domein. Deze visie is als bijlage IV opgenomen in deze Werkwijze®.
- Informatie- en Kennisoverdracht over de diverse private leveranciers waar Gemboxx mee samenwerkt. In het sociaal domein werkt Gemboxx samen met o.a. Centric en *dit-WERKt*, in het fysiek domein met o.a. IAM4. Ook dit doen we (zo veel als mogelijk) op dezelfde wijze;
- Wellicht als belangrijkste is het oogmerk dat wij NG graag concreet, compleet en consistent informeren over wat haar operationeel te wachten staat mocht zij kiezen voor Gemboxx & Partners als samenwerkingsrelatie(s).

De “Agile Ethics”-Werkwijze®

Leeswijzer

De “Agile Ethics”-Werkwijze® (hierna De Werkwijze®) wordt in deze paper beschreven in een aantal paragrafen. De inleiding schetst het kader waarbinnen De Werkwijze® wordt gebruikt en tevens de bouwstenen waarmee De Werkwijze® is opgebouwd en wordt uitgevoerd. Gemboxx hanteert en propageert De Werkwijze® bij vrijwel alles wat we doen. “Het samenwerken conform De Werkwijze®” is een voorwaarde voor- en onderdeel van een OLI- of BG-Overeenkomst met Gemboxx. OLI staat voor Ontwikkeling, Levering en In-beheer-name. BG staat voor Beheer & Gebruik. De voorwaarde is van belang omdat De Werkwijze® volledig is geïntegreerd met de werking, de ontwikkeling en het gebruik van het GemCloud¹~Samenwerkingsplatform (hierna Het Platform).

Pagina	3
Van	35

We trappen in deze paper af met een paragraaf waarmee we duidelijk maken hoe en waarom wij vooral de (wensen en eisen van) (toekomstige) gebruiker(s) van Het Platform centraal stellen en als uitgangs- of vertrekpunt nemen. Met gebruiker(s) bedoelen wij zowel de burger(s)/inwoner(s) als de professional(s), in welke organisatie dan ook. Deze betrekken wij voornamelijk bij het ontwikkelen van systemen, niet speciaal bij het ontwikkelen van computer- en informatiesystemen. Hoewel laatstgenoemde wel onze kerncompetentie is. Hierbij is het belangrijk te begrijpen dat Gemboxx een systemen definieert als een socio-technisch geheel van mensen, structuur, cultuur en (technologische) middelen.

In de daaropvolgende paragraaf gaan we in op het concept “Continu Sprinten” waarbij Gemboxx “Agile, Continue, Effectief, Technisch en Menswaardig werkt aan de Implementatie, het Hergebruik en het Delen van Computer Systemen, waarbij de verzameling van (toekomstige) gebruikers en computersystemen gezien moet worden als een constant groeiend ecosysteem, c.q. netwerk. De Werkwijze® gaat er daarom van uit dat het ontwikkelen van applicatiesoftware, zoals Het Platform, eenmaal begonnen, nooit meer stopt tot de applicatie aan het definitieve einde van de levenscyclus is aanbeland.

Daarna besteden we aandacht aan de elementen van De Werkwijze® die de benaming ervan vormen, namelijk de begrippen ‘Agile’ en ‘Ethics’. Tenslotte besteden we aandacht aan termen uit het SCRUM framework zoals Sprints², User-Stories, Product-Backlog, Sprint-Backlog, Story-Points, Sprints-Planning-Meeting en Sprint-Review-Meeting. Het framework is ontwikkeld om mensen in staat te stellen complexe problemen zelfstandig te kunnen benoemen en op te lossen, terwijl ze op een productieve en creatieve manier producten leveren die een zo hoog mogelijke waarde hebben.

Sprints bestaan uit het uitvoeren van een ‘min of meer’ gestandaardiseerde set van werkzaamheden van Gemboxx, Innovum³ en (contract)partner(s)⁴, in het kader van deze paper wordt hier de gemeente NG (hierna NG) bedoeld. Van alle partijen wordt de inbreng in termen van werkzaamheden en op te leveren (tussen)resultaten beschreven in paragrafen vijf en zes.

De Werkwijze® passen wij overal en altijd toe ongeacht de (contract)partner(s) waar we mee samenwerken. Deze paper is bijzonder omdat deze specifiek is gemaakt in het kader van de Samenwerking met NG, de derden Grexx en Centric, almede de onderaannemers

- ¹. Gemboxx is het Marktluk en de beheerorganisatie van het netwerk, waarbij de markt bestaat uit alle Nederlandse gemeenten of samenwerkingsverbanden van gemeenten. GemCloud~ is de naam van het volledige productportfolio van Gemboxx, zoals ZorgCloud~ de naam is van het volledige productportfolio van Zorgboxx.
- ². In onze Werkwijze® hanteren wij een aantal termen en begrippen die wij overgenomen hebben uit het door Jeff Sutherland in 1993 ontwikkelde scrum framework, een framework dat gezien mag worden als invulling van “Agile” werken. Voor een uitleg over termen zie [https://nl.wikipedia.org/wiki/Scrum_\(softwareontwikkelmethode\)](https://nl.wikipedia.org/wiki/Scrum_(softwareontwikkelmethode)).
- ³. Innovum Holding B.V. is een eigenstandige B.V. die binnen het netwerk van de bedrijven Gemboxx, Zorgboxx, etc. de rol heeft van ontwikkelfabriek. Wij zijn van mening dat ontwikkelen en beheren twee verschillende disciplines zijn die organisatorisch en operationeel gescheiden dienen te zijn en worden.
- ⁴. Als wij het hebben over (contract)partners bedoelen wij klanten en leveranciers. Wij zien NG als (contract)partner, als het nuttig is NG bij naam en expliciet te noemen doen we dat. Wij constateren dat er stelselmatig en selectief een niet door ons getrokken streep tussen publiek en privaat blijkt te bestaan. Een streep die wij door ons zeer radicaal innovatieve en samenhangende aanbod van Het Platform, onze Werkwijze® en het (Ver)Deelmodel trachten te slechten met het oog op betere samenwerking en resultaten. Uiteraard hebben wij oog voor wettelijke beperkingen, maar het *selectieve* gebruik van die beperkingen is niet in het publieke en algemene belang. Dit gedrag creëert een cultuur van “tegen elkaar uitspelen van belangen en betrokkenen” en is niet bevorderlijk voor een evenredige samenwerking.

JNet, Interaction next en *dit*-WERkt in de context van het project/programma "Vernieuwing Applicaties Sociaal Domein (VASD).

Inleiding

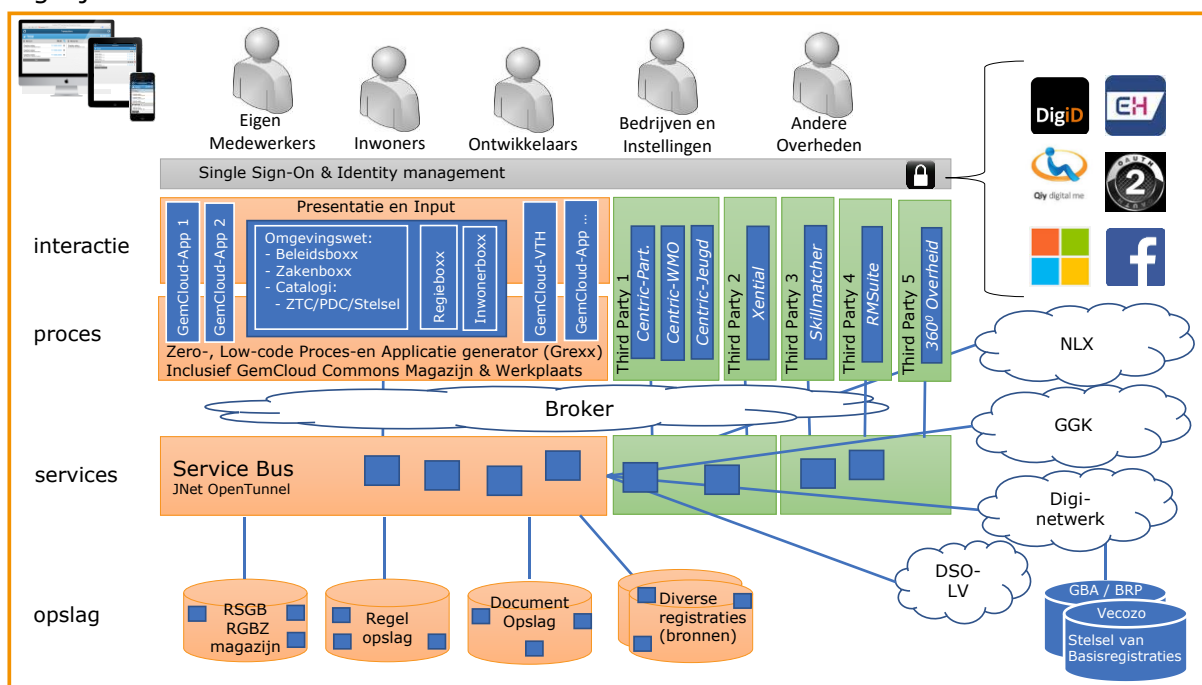
Pagina 4

Van 35

Gemboxx en Innovum (de ontwikkelfabriek van Gemboxx, Zorgboxx, etc.) zien zichzelf als publiek ondernemer en wij offrenen aan al onze potentiële (contract)partners hetzelfde: wij offrenen Informatisering, Digitalisering en ICT (IDI) op basis van een intensieve, innoverende en evenredige vorm van publiek-private samenwerking met behulp van vier samenhangende componenten:

- 1) Het GemCloud~Samenwerkingsplatform.
- 2) De "Agile Ethics"-Werkwijze®.
- 3) Het Innovum Specificatieplatform (hierna ISP).
- 4) Het GemCloud~Verdeel- & Groeimodel (hierna Het (Ver)Deelmodel).

Alle vier componenten vormen een samenhangend geheel. Het Platform is gerealiseerd met De Werkwijze® en De Werkwijze® is volledig afgestemd op de mogelijkheden van Het Platform.

Afb. 4: Het Platform

Het Platform bestaat uit vijf lagen: Toegang (SSO) & Identity management, Presentatie, Proces, Services en Data. Samen vormen deze lagen de GemCloud~Applicatiearchitectuur. De Proceslaag bevat de geïntegreerde OTAP-, en Commons: de a) Magazijn- en b) Werkplaatsimplementatie. Deze implementatie biedt een geautomatiseerde mogelijkheid voor het Delen, Gebruiken én Beheren van functionele en technische applicaties, (deel)producten, c.q. bouwblokken.

Verschillende ICT-Leveranciers kunnen via Het Platform hun applicaties onder SSO aanbieden. Daartoe wordt hun applicatie geïntegreerd met de applicaties van Gemboxx. In de context van VASD betreft dit producten van Centric, JNet, dit-WERkt en Interaction next (Xential).

Teneinde het bewijs te kunnen leveren van nut en kwaliteit van onze Werkwijze® hebben wij alles wat nu beschikbaar gesteld kan worden gerealiseerd conform De Werkwijze®. Zoals eerder gesteld gaat De Werkwijze® er van uit dat het ontwikkelen van applicatiesoftware, eenmaal begonnen, nooit meer stopt tot de applicatie aan het definitieve einde van de levenscyclus is aanbeland, dat geldt dus ook voor Het Platform.

Het Platform vereist een bepaalde vorm van standaardisatie. Met deze Werkwijze® bewaakt Gemboxx drie belangrijke zaken in het kader van IDI:

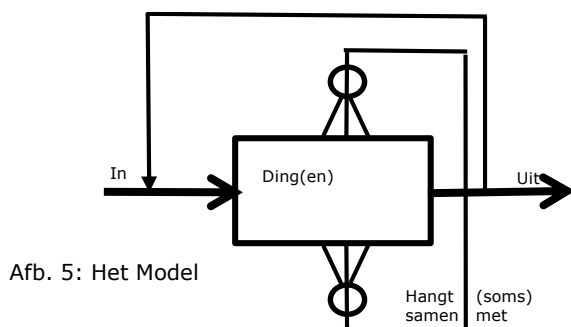

- 1) Een ontwikkelaanpak die bij en met elke (contract)partner(s) c.q. ICT-leverancier(s) gelijk is en die het mogelijk maakt allerlei partijen in elke willekeurige samenstelling te laten samenwerken aan een gemeenschappelijk ecosysteem, namelijk aan Het Platform als geïntegreerd onderdeel van De Generieke Digitale Infrastructuur (GDI);
- 2) Een applicatielandschap dat met geautomatiseerde tooling kan worden beheerd en gewijzigd op een zo doelmatig mogelijke wijze;
- 3) Een gemeenschap van gebruikers die met elkaar de verantwoordelijkheid heeft, neemt en kan dragen voor alle beschikbare functionaliteit op Het Platform, alsmede voor het uitbreiden en aanpassen van functionaliteit als daar behoefte aan is.

Pagina 5

Van 35

Samenwerkende partijen, dus ook onze (contract)partners (klanten en ICT-Leveranciers) werken conform De Werkwijze® en daarmee conform het concept/idee "Ding hangt samen met Ding, er gaat wat in en er komt wat uit"⁵. Zoals wij Het Platform op basis van dit concept/idee hebben vorm gegeven i.c. hebben geïmplementeerd, zo geven wij met dit concept, c.q. idee ook invulling aan onze in deze paper beschreven Werkwijze®. In de context van het ontwikkelen / configureren van software zijn 'Dingen' functionele en technische (deel)producten c.q. bouwblok(ken). In het geval van De Werkwijze® zijn 'Dingen' (resultaten van) uitgevoerde of uit te voeren (deel)activiteiten. Als model ziet "Ding hangt samen met Ding, er gaat wat in en er komt wat uit" er als volgt uit:

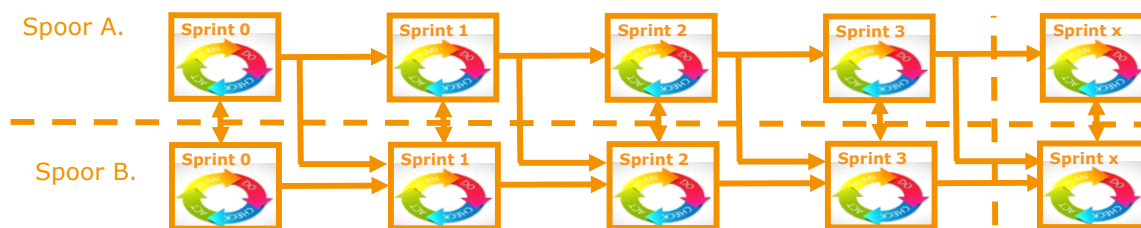

Afb. 5: Het Model

Tijdens de Uitvoering van De Werkwijze® worden Sprints uitgevoerd. Deze Sprints kunnen parallel en tegelijkertijd worden uitgevoerd waarbij de output van een Sprint soms input is voor een andere Sprint⁶. Verschillende teams van NG en andere (contract)partners kunnen werken in verschillende sporen, b.v. Spoor A en Spoor B. Door Product-Owner(s) en Scrum-Master(s) met elkaar te laten afstemmen kan toch tegelijk na elke Sprint werkende software worden opgeleverd. De verschillende teams hebben één (1) Product-Backlog, waarbij ieder team daarbij een eigen Sprint-Backlog heeft. Op deze wijze kunnen we tevens verschillende typen kennis binnen de organisatie integraal beschouwen, alsmede nadenken over gewenste en ongewenste effecten. Als Ding een "Sprint" is ziet dat dat er in deze context en afgebeeld als volgt uit:

⁵. Dit concept is zo generiek en altijd waar, dat exact geschoolden beweren dat je er niets aan hebt. Wij gebruiken het concept als vervanging van Object-, Service, Case-, data-, proces-, API - of wat voor oriëntatie dan ook. Wij zijn van mening dat het niet uitmaakt hoe we de werkelijkheid afbeelden in het computersysteem als de (toekomstige) gebruiker de afbeelding maar begrijpt. De filosofen onder ons zullen smullen bij het idee dat wij het eerste 'Ding' beschouwen als de "onbewogen beweging" van Aristoteles en die hebben wij om te beginnen de eigenschap gegeven dat het 'Ding' zichzelf een eigenschap moet kunnen geven en deze eigenschap hebben we vervolgens geautomatiseerd.

⁶. Het is niet de bedoeling op deze wijze te suNGereren dat wij het waterval idee uit de vorige eeuw op enigerlei wijze ondersteunen, wij willen laten zien hoe wij met verschillende partijen, ((impliciet en virtueel samenwerkende) gemeenten en ICT-Leveranciers, parallel en soms in opeenvolgende stappen samenwerken aan een gemeenschappelijk doel, bijvoorbeeld De Generieke Digitale Infrastructuur (GDI).

Afb. 6: Continu en parallel Sprinten

In bijlage III wordt in diverse delen de inbreng van de verschillende partner(s) die als onderaannemer of OEM-leverancier van Gemboxx functioneren beschreven.

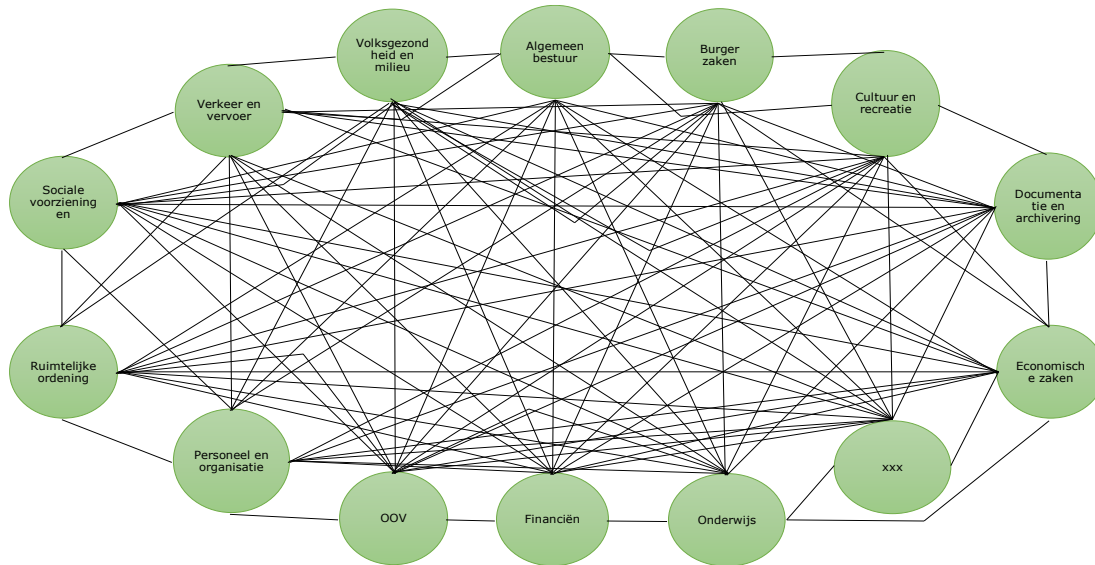
We trappen in de volgende paragraaf niet voor niets af met een paragraaf waarin uiteengezet wordt waarom wij de (toekomstige) gebruikers centraal stellen. Het toevoegen van waarde aan hun werk, leven en *raison d'être* is de reden waarom wij (Innovum en Gemboxx) informatie- en computersystemen maken, beheren en constant (willen) verbeteren.

1) De (toekomstige) gebruiker (professional en inwoner) centraal

In 1969 publiceerde Prof. dr. Enid Mumford, hoogleraar aan de Universiteit van Manchester, de uitkomsten van wetenschappelijk onderzoek naar succes- en faalfactoren bij het ontwikkelen van computersystemen. In de jaren '80 had dit onderzoek veel invloed op de organisatiekunde, met name op de sociocratische benadering van (mensen in) organisaties. Wat ons vooral heeft geïnspireerd is de door Mumford ontwikkelde methode die gebaseerd is op het wetenschappelijk verantwoorde constatering dat participatie van essentieel belang is voor het succes van het implementeren en gebruiken van computersystemen. In paragraaf 3) "Ethics" wordt wat dieper in gegaan op de methode "Ethics". Wij hebben deze methode geïntegreerd en als uitgangspunt genomen voor Het Platform en De Werkwijze®.

1.1. Het Platform

Het idee voor het Platform is ontstaan in 2011 toen wij, in het kader van ideevorming ten behoeve van de migratie van het GBA-stelsel naar het BRP-stelsel, een analyse moesten maken van het gemeentelijk applicatielandschap. Ook konden wij toen putten uit ervaring opgedaan tijdens de verantwoordelijkheid voor de ontwikkeling en implementatie van GovUnited in 2008 namens en voor het bedrijf Logica. Toen al bleek het applicatielandschap van gemeenten te bestaan uit een grote verzameling "puntoplossingen" van een bijna net zo grote verzameling ICT-Leveranciers. Beschouwd als een systeem laat deze markt van gemeentelijke overheid en ICT zien dat deze benadering een doodlopende weg is naar een onbeheersbare, onveilige en veel te dure, want te complexe, IDI. Onze analyse illustreren wij met de volgende afbeelding:

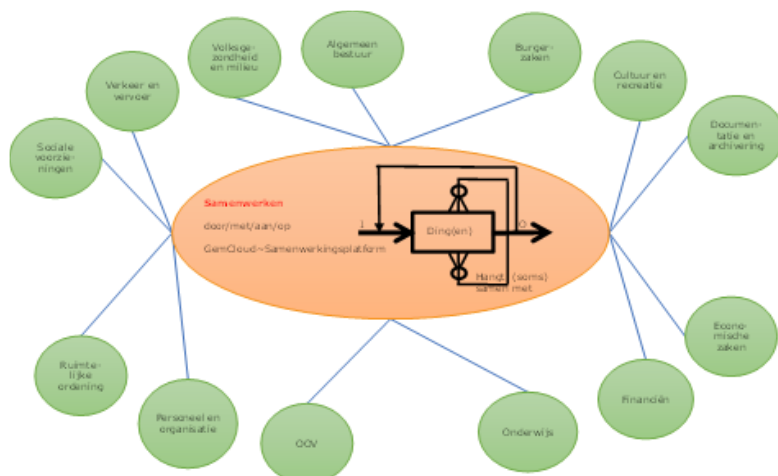

Afb. 7: Onbeheersbare complexiteit

In deze afbeelding stelt ieder groene bol één (1) taakgebied binnen één (1) gemeente voor. Een taakgebied is de clustering van alle (te archiveren) activiteiten die door de Raad van State zijn aangewezen als noodzakelijk teneinde de gemeentelijke (wettelijke) taak uit te voeren, m.a.w. binnen dit taakgebied heeft de gemeente een wettelijke taak uit te voeren. Ieder taakgebied omvat een verzameling applicaties, data(opslag), processen en personen die werkzaam zijn c.q. een rol spelen binnen dit taakgebied. Personen zijn alle inwoners van de betreffende gemeente in alle mogelijke rollen (inwoners, professionals, bestuurders), maar ook alle (medewerkers van) bedrijven en medewerkers binnen de publieke sector⁷ in die gemeente. Ieder uitwisseling van informatie tussen twee taakgebieden is met een zwarte lijn weergegeven en wordt een interface genoemd. Er zijn 13 taakgebieden afgebeeld en in deze afbeelding is slechts een kleine selectie van de interfaces tussen deze taakgebieden weergegeven gegeven de aanname dat op elk taakgebied slechts één (1) applicatie wordt gebruikt en deze applicatie met slechts één (1) andere applicatie op niet eens alle andere taakgebieden een relatie heeft. Dit is evident niet een afbeelding van de werkelijkheid, alleen in het Sociaal domein doe zich situaties voor waarbij er 37 applicaties een rol spelen. Er zijn volgens de softwarecatalogus van VNG Realisatie in Nederland meer dan 1000⁸ applicaties in gebruik bij 355 gemeenten en het vraagt niet veel fantasie dat deze wijze van inrichten en organiseren van het applicatielandschap gedoemd is aan complexiteit en onbeheersbaarheid ten onder te gaan. Slimmer is een inrichting zoals afgebeeld op de volgende wijze:

⁷. Als bestuurskundige hanteren wij een afbakening waarbij onder de publieke sector wordt verstaan alle publiekrechtelijke en privaatrechtelijke organisaties die zich op publieke taken richten.

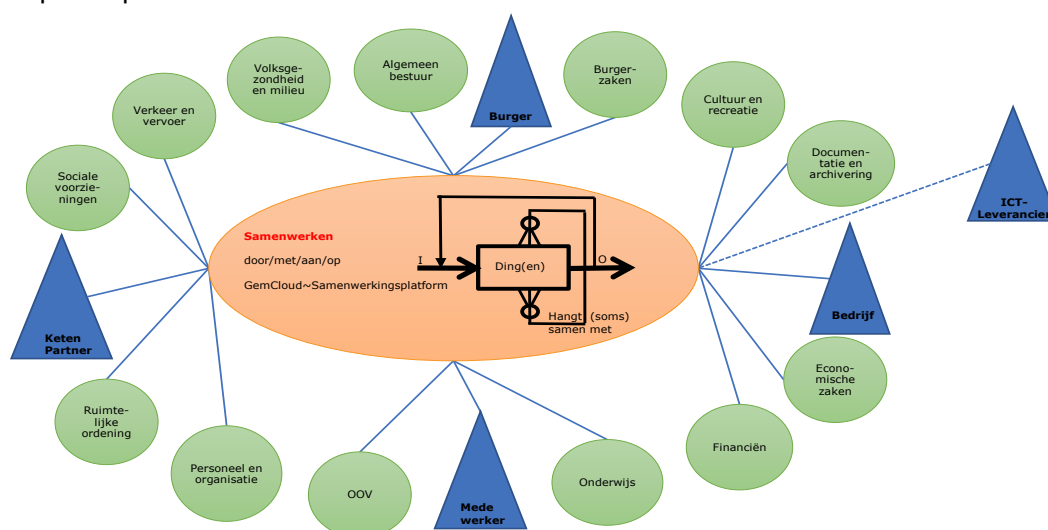
⁸. Stel dat er 1.000 applicaties in productie gebruikt worden zijn en al deze applicaties moeten op een bepaalde wijze via een interface data met elkaar uitwisselen, dan zijn er vele interfaces dan het aantal applicaties. In de praktijk blijkt dat de minste of geringste aanpassing van een willekeurige applicatie een cascade van aanpassingen aan en van interfaces veroorzaakt. De uurtje/factuurfabrieken kunnen het werk niet aan en het kost de samenleving tientallen, zo niet honderden miljoenen. Het Platform en onze Werkwijze® poogt een ander paradigma te introduceren zodat we kunnen samenwerken zonder al deze individuele interfaces tussen individuen en puntoplossingen en meer in netwerken en generieke infrastructuur.

Afb. 8: Beheersbare complexiteit

Alles en iedereen binnen een taakgebied communiceert met elkaar door een aansluiting op en met Het platform. In dit model heeft ieder taakgebied nog maar één (1) verbinding in plaats van 12 verbindingen.

Zo ontstaat het beeld van een netwerk, maar ook van een keten van mensen, ketenpartners, bedrijven en werkzaamheden, waarbij mensen zowel de burger/inwoners als professionals/medewerkers betreffen en deze allen onderdeel zijn van en participeren in een netwerk van ketens:

Afb. 9: Beheersbare (proces)complexiteit

Zoals in de inleiding besproken geschiedt de communicatie via, op en met Het Platform via het concept "Ding hangt samen met Ding, er gaat wat in en er komt wat uit" dat gezien moet worden als een generalisatie van alle in en bij IDI gebruikte concepten sinds het artikel op het gebied van algoritmen "Scientific Memoirs" in 1843 van Ada Lovelace.

Het platform onderscheidt zich van wat de standaard praktijk is op de markt van ICT-leveranties, en dat is in de context van deze paragraaf het allerbelangrijkste, doordat wij Het Platform niet alleen ter beschikking stellen om applicaties te (kunnen) gebruiken, *maar ook om deze te ontwikkelen, te delen en te beheren.*

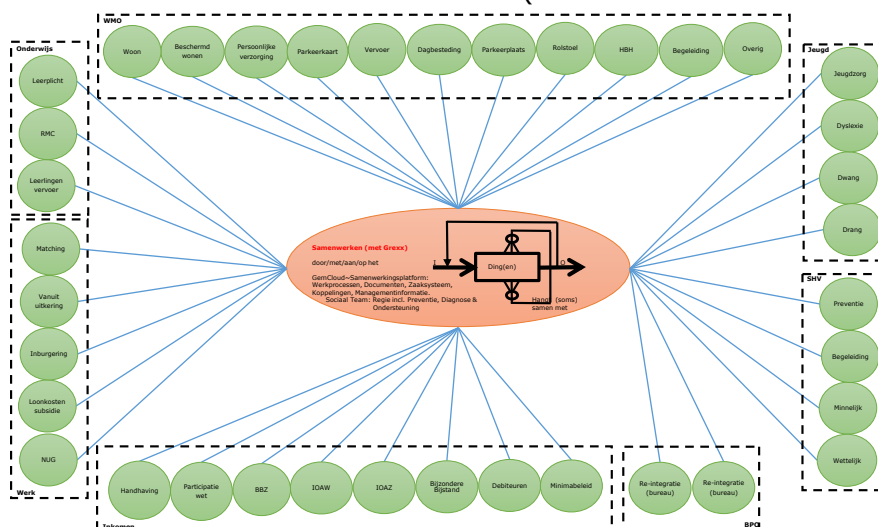
Met Het Platform zijn we dus in staat om, gezamenlijk met allen werkzaam binnen de kaders van en in de netwerken, alsmede in de ketens die zich voordoen binnen de 13 (en toekomstige) taakgebieden computer- of informatiesystemen te bedenken, te ontwikkelen, te gebruiken en, belangrijker, te delen en beheren.

1.2. Een standaard voor de inrichting van het Applicatielandschap

Er zijn anno 2020 355 gemeenten en waarschijnlijk evenveel afbeeldingen van een specifiek applicatielandschap binnen een gemeente. Wij begrijpen als bestuurskundigen het staatsrechtelijke gebouw dat als fundament dient voor de democratie binnen de rechtstaat. Daarom zijn wij als democratische aanhangers en hartstochtelijke verdedigers van Thorbeckes Grondwet uit 1848 een voorstander van bestuurlijke autonomie in brede zin en beleidsautonomie van gemeenten in enge zin. Tegelijk is wat ons betreft rechtsgelijkheid ook een belangrijk fundament voor de rechtsstaat. Teneinde deze soms strijdige beginselen met elkaar in balans te brengen is transparantie van de uitwerking van een bepaalde inrichting van de gemeentelijke informatiehuishouding door IDI noodzakelijk en essentieel.

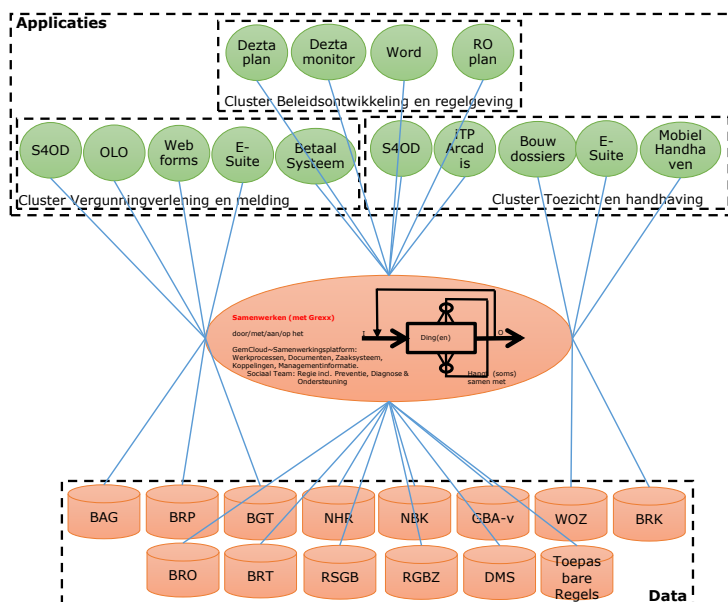
Het concept dat Gemboxx heeft ontwikkeld is een poging een bijdrage te leveren aan deze transparantie. In deze paragraaf lichten wij een tipje van de sluier op met de bedoeling individuele gemeentelijke professionals die zich bezig houden met IDI te helpen met het 'stap voor stap' uitbreiden van een standaard voor de inrichting van het Applicatielandschap zodat uitwisseling en delen van kennis en applicaties kan worden vereenvoudigd.

Voortredender op basis van de afbeeldingen 6 en 7 presenteren wij hieronder het idee toegepast op twee verschillende domeinen binnen een gemeente, het sociale en het fysieke domein. Als eerste het sociale domein (7 beleidsterreinen met 37 applicaties:

Afb. 10: Applicatielandschap t.b.v. het sociaal domein

Als tweede het fysieke domein:

Afb. 11: Applicatielandschap t.b.v. het fysiek domein

Door bij afbeeldingen 10 en 11 het "ovaaltje" in het midden te vervangen door afbeelding 4 wordt duidelijk dat we zonder de verschillen in kenmerken van applicaties in verschillende domeinen te 'verdonkeremanen', we dezelfde afbeeldingen kunnen gebruiken om te communiceren met alle betrokkenen teneinde samenhang en complexiteit inzichtelijk te maken. Een verschil tussen het fysiek domein en sociaal domein is bijvoorbeeld het aantal basisregistraties uit het stelsel van basisregistraties dat in de twee domeinen wordt gebruikt.

Pagina 10

Van 35

Bij de uitleg van Het Platform hebben wij het begrip Commons in de vorm van a) Magazijn- en b) Werkplaats geïntroduceerd. Onderdeel van het Platform is dus de implementatie van een geautomatiseerde mogelijkheid voor het Delen, Gebruiken én Beheren van functionele en technische 'Dingen' in de vorm van applicaties, (deel)producten, c.q. bouwblokken. Functioneel geven wij invulling en inhoud aan deze 'Dingen' door User-Stories te groeperen per (cluster van) Bedrijfsfunctie(s)⁹. Door stap voor stap samen te werken aan een magazijn met 'Dingen' die we zowel functioneel als technisch kunnen beheren, vergelijken en kunnen (her)gebruiken werken we aan standaardisatie van het applicatielandschap zonder in te boeten op (beleids)autonomie.

1.3. Samenwerken

Om de paragraaf die ingaat op het begrip 'samenwerken' te beginnen introduceren wij het acroniem "Ethics" (Effective Technological Human Implementation of Computer Systems). In de paragraaf met de naam "Ethics" wordt ingegaan op de methode en de reden waarom wij deze hebben geïntegreerd met en als uitgangspunt genomen hebben voor zowel Het Platform als De Werkwijze®. Wij kunnen niet vaak genoeg benadrukken dat wij bij het ontwikkelen van computer- of informatiesystemen de (toekomstige) gebruikers, met name de burger én de professional, centraal stellen. Of het nu een professional, bestuurder, manager of een inwoner is, voor ons zijn allen gebruikers die producten, diensten, informatie en (tussen)resultaten met elkaar uitwisselen, bij voorkeur via, met en op Het Platform, en derhalve data met elkaar delen en participeren in elkaars processen, m.a.w. het computersysteem (gaan) gebruiken. Om een succesvol computersysteem te ontwikkelen om daarna succesvol te kunnen gebruiken, te delen en beheren is het essentieel dat het gebruik door genoemde personen vanuit het perspectief van deze gebruikers centraal dient te staan. Onze filosofie is gebaseerd op de overtuiging dat als mensen samenwerken aan het realiseren van "dingen", het geheel van al die dingen meer is dan de som van die "dingen". Hierbij zijn wij geïnspireerd door Aristoteles (zie ook noot 5). Het Platform zoals wij dat bedacht hebben is als een middel om het "Samenwerken" van mensen te ondersteunen.

Interessante filosofische vraag zou zijn wat het geheel nu groter maakt dan de som der delen. Is dat de constructie van vele (verschillende) dingen, of is dat de manier van werken? Omdat we deze vraag niet kunnen, en belangrijker, niet willen beantwoorden stellen wij dat Het Platform en De Werkwijze® een onlosmakelijk met elkaar verbonden geheel vormen. We hebben Het Platform gemaakt, c.q. we zijn het Platform aan het maken, want het is nog niet klaar. Als het ooit klaar zal (kunnen) zijn, zal dit op dezelfde wijze gemaakt zijn als in deze Werkwijze® beschreven. Het Platform is een functioneel en technisch construct van vele "dingen" waarvan er veel al waren en die door ons al samenwerkend zijn samengevoegd tot een geheel. Wij zijn er van overtuigd dat het juist De Werkwijze® is die de synergie (dat is het verschil tussen het geheel en de som der delen) tot stand brengt.

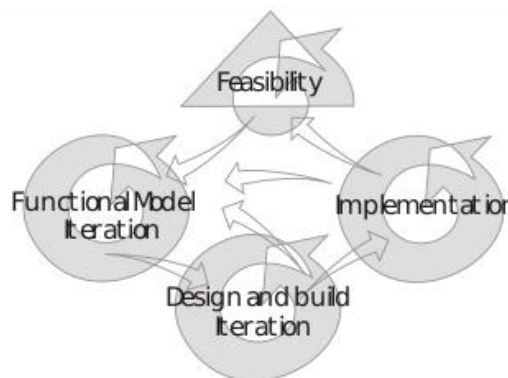
1.4. De rol en betekenis van de (toekomstige) gebruiker(s) in het geheel

Vroeger werden computersystemen op een waterval-achtige manier gemaakt. Eerst werd een analyse gemaakt ten behoeve van een antwoord op de vraag waarom er een systeem gemaakt zou moeten worden. Daarna werd er een functioneel- en technisch ontwerp gemaakt om dit ontwerp vervolgens te bouwen, te testen

⁹. Zie https://www.gemmaonline.nl/index.php/GEMMA_Bedrijfsfuncties

en te integreren. Daarna kan het gebouwde worden beheerd en onderhouden. Op zijn best werd tijdens de informatieanalyse en het functioneel ontwerp aan betrokkenen gevraagd wat het systeem zou moeten kunnen en opleveren. Midden jaren negentig van de vorige eeuw werd in Nederland duidelijk dat dit geen goede manier was en werd er voor het eerst geëxperimenteerd met alternatieven zoals Dynamic Systems Development Method, of kortweg DSDM, een (agile) methode voor het ontwikkelen van applicatiesoftware¹⁰. Oprichter van Gemboxx was in 1996 één van de eerste gecertificeerde DSDM-projectmanagers.

Afb. 12: Een Watervallmethode

Pagina 11
Van 35

Het zijn niet alleen de basisprincipes van DSDM (1995) en het Agile Manifesto uit 2001 dat ons denken en handelen heeft beïnvloed. Ook beseften wij meer en meer dat het opstellen van de wensen en eisen (de zogenaamde requirements) onderhevig zijn aan beperkingen die worden veroorzaakt door tekortkomingen van (menselijke en/of informele) communicatie. Wij stelden vast dat wij tijdens het ontwikkelen van informatiesystemen last hebben van zes met elkaar samenhangende verschijnselen c.q. vragen:

- 1) kan de toekomstige gebruiker compleet, correct, consistent en precies voor een systeemontwikkelaar beschrijven (mondeling, schriftelijk of beide) wat zijn/haar wensen en eisen op tijdstip x zijn?
- 2) begrijpt de systeemontwikkelaar compleet, correct, consistent en precies wat een toekomstige gebruiker op tijdstip x bedoelt?
- 3) is wat toekomstige gebruiker heeft beschreven op tijdstip x precies hetzelfde als hij/zij het op tijdstip x plus (bijvoorbeeld 1 dag, week, maand, jaar later) wenst en eist?
- 4) kan de toekomstige gebruiker zich precies en exact herinneren op het tijdstip x plus (bijvoorbeeld 1 dag, week, maand, jaar later) wat hij/zij heeft beschreven op tijdstip x?
- 5) is de wereld en omstandigheden waarin de toekomstige gebruiker zijn wensen en eisen heeft beschreven niet veranderd op het moment dat de systeemontwikkelaar het resultaat van zijn werk oplevert?
- 6) zou het indien het systeem ontwikkelt wordt voor meer dan één (1) toekomstige gebruiker niet nog vele malen complexer worden?

Wij vatten het antwoord op deze zes vragen samen met de stelling "De toekomst is niet te voorspellen!", behalve dat "Ding hangt samen met Ding, er gaat wat in en er komt wat uit". De conclusie die wij trekken en hebben getrokken, en dat is de basis van De Werkwijze® en Het Platform, is dat wij meer geloven in ontwikkelen en minder in ontwerpen. Als we al iets ontwerpen doen we dat om ons beeld te kunnen falsificeren, niet om er aan vast te houden of te zitten¹¹.

Betekent dit nu dat we niet geïnteresseerd zijn in wat de toekomstige gebruiker wenst en eist? Integendeel, wij zijn juist geïnteresseerd in wat de toekomstige gebruiker wenst en eist. We gaan er alleen van uit dat wat hij/zij wenst en eist aan verandering en voortschrijdend inzicht onderhevig is en derhalve steeds completer, correcter, consistent en preciezer wordt. Daarbij is het niet genoeg dat wij ons verlaten op één toekomstige gebruiker. Onze Werkwijze® is bedacht om een hele grote groep toekomstige gebruikers te helpen de wensen en eisen in samenhang en

¹⁰. DSDM erkent dat projecten door tijd en resources beperkt worden en dat requirements aangepast kunnen worden. Verder wordt de 80/20 implementatieregel gehanteerd en wordt ervan uitgegaan dat niets de eerste keer perfect is. Dit betekent niet dat er een onvolledig product wordt afgeleverd, maar volgens het Pareto principe kan 80% van het totale werk gedaan worden in 20% van de totale tijd. In sommige gevallen is het mogelijk om best practices van andere softwareontwikkelmethoden te gebruiken zoals RUP of XP. Een agile methode die overeenkomsten heeft met de processen en het concept van DSDM is Scrum (https://nl.wikipedia.org/wiki/Dynamic_systems_development_method). Zie ook paragraaf 4.

¹¹. In onze visie zou elk tussenresultaat van een systeemontwikkeltraject kunnen worden gezien als een ontwerp van het volgende tussenresultaat.

met elkaar te beschrijven. Aan de wijze waarop de wensen en eisen worden beschreven wordt aandacht besteed in paragraaf 4.

Welnu, het is aan NG en andere (contract)partner(s) om het team waarmee Gemboxx gaat samenwerken samen te stellen. Wij adviseren het team niet samen te stellen uit enkel professionals, maar uit een zo divers mogelijke groep van toekomstige gebruikers en betrokkenen. Wat ons betreft in ieder geval een groep burgers, inwoners en/of klanten.

Gemboxx en het team van NG zijn op een zeer dynamische, interactieve en iteratieve wijze bezig aan opeenvolgende cycli van opeenvolgende stappen die heel vaak herhaald worden om doormiddel van een korte feedbackcyclus de wensen en eisen steeds completer, correcter, consistent en preciezer om te zetten in werkende applicatiesoftware die beoordeeld en getest kan worden, liefst direct in de praktijk om ervaring op te doen met wat er bedacht en gemaakt is.

Deze Werkwijze® valt of staat met het idee dat wat er bedacht en gemaakt wordt, heel snel kan en moet worden aangepast als 1) de wereld en omstandigheden verandert, 2) de kennis en inzichten van toekomstige gebruiker(s) verandert en 3) de uitkomst van het gesprek tussen verschillende toekomstige gebruikers tot (een) andere (vorm(en) van samenwerking aanleiding geven en tenslotte 4) als we door het samen formuleren en realiseren van wensen en eisen leren van wat we doen en het daarna anders willen doen.

Hierbij hebben wij als toekomstige gebruiker ook en juist de burger, inwoner en klant voor ogen en als NG en andere (contract)partner(s) dat ook hebben, dan staat de burger centraal. Dit in tegenstelling tot de (ICT-)consultant of de inhoudelijke specialist(en) die tegen uurtje/factuurtje opschrijven wat hij/zij denken dat toekomstige gebruikers wensen en eisen: Zonde van het geld, want weNGegoid¹².

Pagina 12

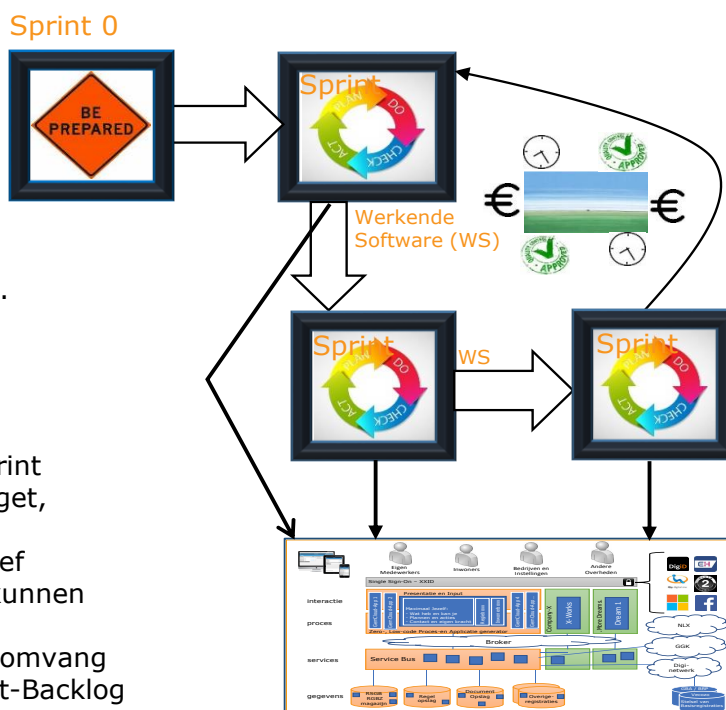
Van 35

2) Continu Sprinten

Nevenstaand beeld hanteren wij om aan te geven dat we constant Sprints uitvoeren voor en met specifieke betrokkenen waarbij elke nieuwe serie van Sprints met (een) nieuwe betrokkene(n) start met een Sprint 0. Na elke Sprint wordt Het Platform uitgebreid en/of aangepast. Elke nieuwe contractuele relatie in het kader van OLI start met vier Sprints, inclusief Sprint 0.

Iedere sprint eindigt met een evaluatie van de betreffende Sprint. Na iedere Sprint stellen we vast, in termen van geld/budget, tijd en kwaliteit, of:

- partijen die in vier Sprints, inclusief Sprint 0, ontwikkelde applicatie kunnen (gaan) gebruiken;
- de Product-Owner in staat is de (omvang van de en inhoud van de) Product-Backlog te bevriezen, de samenhang tussen User-Stories in te schatten, alsmede in staat is alle User-Stories te prioriteren en op een opeenvolgende volgorde van gewenste oplevering te zetten;

Afb. 13: Continu uitbreiden van het Platform in Sprints

¹². Wij waarderen uiteraard de kennis en bijdrage van individuele professionals en inhoudelijke specialisten, maar stellen dat zij onderdeel van het team moeten zijn en samen dienen te werken aan een geheel dat meer is dan de som der delen.

- de Scrum-Master in staat is de 'velocity'¹³ van het Gemboxx team te bepalen, de omvang in Story-Points van alle User-Stories op de Product-Backlog met het team heeft vastgesteld en dus het geschatte aantal (nog) benodigde Sprints kan rapporteren.
- er een volgende Sprint moet en kan worden gestart.

Pagina 13

Van 35

Na deze eerste cyclus van vier Sprints, inclusief Sprint 0, en de evaluatie, wordt een OLI-Overeenkomst gesloten en kan binnen dezelfde contractuele relatie het aantal Sprints onbeperkt met één (tegelijk) uitgebreid worden.

Het voorwerp van de OLI-Overeenkomst betreft het gebruik van het Platform en van het ISP gecombineerd met de inzet van een team van een Scrum-Master en een aantal GemCloud~Configuratoren in drie, elkaar eventueel overlappende, fasen. De eerste fase is de fase "Ontwikkeling", de tweede fase is de fase "Levering" en de derde fase is de fase "In-beheer-name".

Wij realiseren ons terdege dat de huidige inkoop overeenkomsten en de GIBIT (versie 2026) niet zijn afgestemd op onze visie. Het is niet onwaarschijnlijk dat onze (contract)partner(s), in dit geval NG, vast wensen te houden aan hun contracten omdat de menselijke waanzin tot uitdrukking komt in het ervaringsfeit dat de mens vaak hetzelfde blijft doen en daarbij verwacht dat de uitkomst anders zal zijn (een uitspraak die onterecht wordt toegeschreven aan Einstein). Einstein zei wel: "We kunnen een probleem niet oplossen met de denkwijze die het heeft veroorzaakt." Dat idee is precies het onderwerp/uitgangspunt van/voor deze paper.

Het gebruik van beide platformen en de inzet van het team binnen de contractuele relatie is onderhevig aan één (1) 'conditio sine qua non': Alle betrokken committeren zich aan en werken exact conform De (in deze paper beschreven) Werkwijze®. Samen organiseren gaat in onze ogen ook over samen werken en samen leren. Het is handig en verstandig een (liefst één (1)) werkwijze te kiezen en waar mogelijke te standaardiseren, in deze behoefte voorziet De Werkwijze®. Zo werken we allemaal (op dezelfde agile wijze) aan de gewenste Common(s) (Ground)¹⁴.

3) "Ethics"

Naast het 'Agile' zijn en - werken is ook het 'Ethics' aspect van onze Werkwijze® essentieel. Onze visie op Agile is tot stand gekomen na meer dan 30 jaar ervaring met ICT- en veranderingsprojecten. Vanaf 2010 combineren wij het Agile werken met het gedachtegoed dat voortkomt uit de in 1968 door de Engelse hoogleraar Enid Mumford ontwikkelde visionaire methode om computer systemen te realiseren. Vanaf 2010 omdat we toen besloten te stoppen met geldverspilling d.m.v. ICT-projecten.

Mumford richtte haar onderzoek op de vraag wat de meest effectieve manier om mensen met (en bij de ontwikkeling van) ICT-systemen en -applicaties te laten samenwerken, met een scherp oog voor de beperkingen van menselijke vermogens. De uitkomst van haar onderzoek is samen te vatten met de term "participatie". Het gedachtegoed biedt een aansprekende, heldere en bewezen effectieve basis om deze beperkingen te ondervangen en écht goed werkende en te gebruiken applicaties te ontwerpen, te ontwikkelen voor (ketens van) gebruikers. In onze Werkwijze® staan de combinatie van gebruikersinbreng, participatie, concretiseren van computercode en leren van ervaring(en) van betrokkenen centraal.

Wij zijn er van overtuigd dat applicaties die nadrukkelijk met (toekomstige)

¹³. Elke Sprint stellen we vast hoeveel Story-Points (een maat voor de omvang van een User-Story) er zijn opgeleverd. Na een aantal Sprints kan zo een trend in (de toename van de) productiviteit worden vastgesteld. Het inzicht in de productiviteit is noodzakelijk om enigszins betrouwbaar op basis van een bestaande Product-Backlog vast te stellen hoeveel Sprints nodig zijn de volledige Product-Backlog te realiseren.

¹⁴. In de Inleiding hebben wij ons idee van (de) Common(s) (Ground) geïntroduceerd, deze bestaat uit een landelijk gemeentelijk magazijn, eventueel per gemeente, gekoppeld aan een landelijke werkplaats, eventueel per gemeente, waarin alle applicaties die op en met Het Platform zijn ontwikkeld en dus via het platform bereikbaar en te gebruiken zijn, maar ook op en via Het Platform te bereiken Werkplaats (weer) aan te passen is, om daarna weer opgenomen te worden in het op en via Het Platform te bereiken landelijk of gemeentelijk Magazijn.

gebruikers voor die (toekomstige) gebruikers zijn gemaakt, gigantisch bijdragen aan de door die (toekomstige) gebruikers te leveren toegevoegde waarde en ook, en dat is des te belangrijker, bijdragen aan betrokkenheid bij en plezier in het te verrichten werk¹⁵. Anno 2010 kwamen wij tevens tot de conclusie dat dit inzicht gecombineerd moet worden met organisatiekundige kennis over werken in het huidige tijdsgewricht en in moderne organisaties uit dient te gaan van "netwerken van ketens van mensen en organisaties".

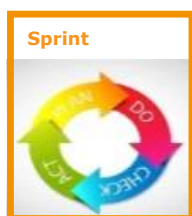
Gebaseerd op deze overtuiging hebben wij Het Platform ontwikkeld en bouwen wij het uit, samen met (toekomstige) gebruikers in "netwerken van ketens". Dat kunnen wij door "Ethics" te combineren met een vorm "Agile werken".

Pagina 14
Van 35

4) "Agile"

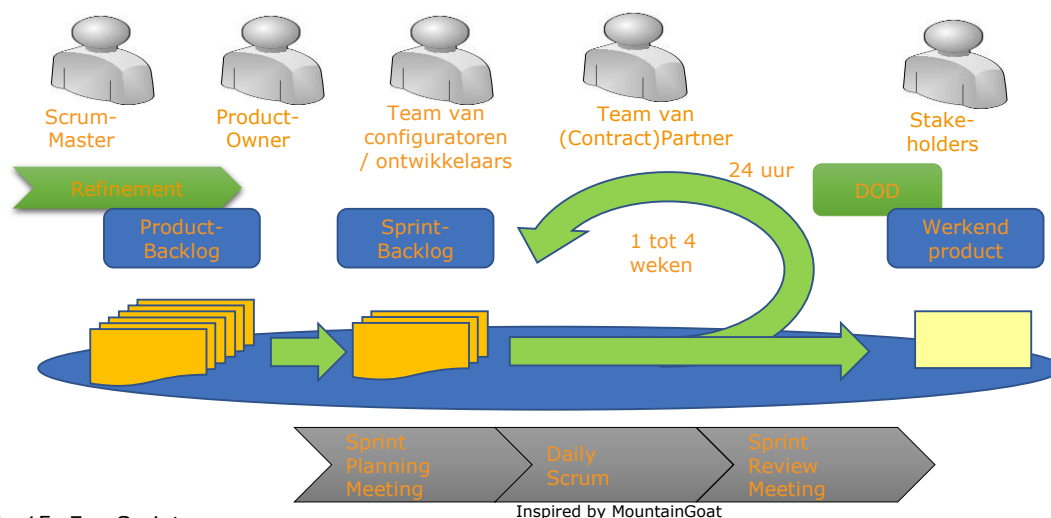
4.1. Terminologie, afbeelding en "Manifesto"

Innovum, de ontwikkelfabriek van ons netwerk van (partner)bedrijven, professionals, en Gemboxx, een marktluik, geven invulling aan "Agile" door partners en NG te betrekken bij de ontwikkeling van het Platform door allerlei werkzaamheden iteratief en interactief uit te voeren in het kader van "Plan-Do-Check-Act" cycli¹⁶.

Afb. 14: De Demming circle

Wij beschouwen een Sprint als een concrete uitwerking van een dergelijke cyclus en wel uitgewerkt in een serie opeenvolgende werkzaamheden binnen één (1) Sprint zoals afgebeeld in onderstaande afbeelding:

Afb. 15: Een Sprint

Bovenstaande (gejatte) afbeelding is een invulling van een werkwijze die gebaseerd is op het Agile Manifesto uit 2001. De in dit hieronder gepresenteerde manifest gedefinieerde uitgangspunten zijn voor Innovum e/o Gemboxx "heilig":

¹⁵. Mumford haar onderzoek vormt tevens de basis voor de sociocratische stromingen in de organisatiekunde in de tachtiger en negentiger jaren daarna.
¹⁶. Geïnspireerd op de kwaliteitscirkel van Demming.

Afb. 16: Het Agile Manifesto

Door vanaf 1 maart 2012 principieel en gedisciplineerd te werken op de wijze zoals in deze paper, het manifest, de bovenstaande afbeeldingen en in aanpalende producten¹⁷ is beschreven, hebben wij het een en ander geleerd. Veel wisten we al, maar we zijn steeds beter in staat het te expliciteren en daardoor het over te dragen aan (contract)partner(s) en nu dus in en met deze paper aan NG. Wij beschouwen als de essentie van De Werkwijze® dat deze ons in staat stelt te leren, en dat willen wij constant blijven doen, nu en in de toekomst. De Werkwijze® stelt ons in staat om beoordeelbare producten op te leveren, samen te werken *én alles* (kunnen en willen) zien als een (tussen)resultaat, (deel)product en een fase als onderdeel van een tijdlijn voor en van de lange(re) termijn. Toverwoorden zijn dus "iteratief" en "incrementeel", stap voor stap, beetje bij beetje, (tussen)resultaat voor (tussen)resultaat en dus 'ding' voor 'ding' (zie noot 3).

4.2. Werkzaamheden i.h.k.v. De Werkwijze®

De essentie van het Agile Manifesto en onze daarop gebaseerde Werkwijze® in een korte samenvattende opsomming van elf (11) werkzaamheden:

- 1) de Product-Owner en het 'Team van NG' stellen (de verzameling van) User-Stories¹⁸ op. De input¹⁹ voor dit team wordt (in veel gevallen) aangeleverd door de organisatie die het systeem, c.q. de applicatie, wenst en in de toekomst gaat gebruiken;
- 2) de User-Stories worden op de Product-Backlog²⁰ gezet;
- 3) de User-Stories op de Product-Backlog worden door de Product-Owner in de genummerde volgorde van belang en/of prioriteit gezet²¹;
- 4) de Scrum-Master bepaalt samen met het team van GemCloud~Configuratoren en GemCloud~Ontwikkelaars de omvang in Story-Points van het werk dat

¹⁷. Zoals daar zijn: De GemCloud~Applicatiearchitectuur van Het Platform, gestandaardiseerde offertes, overeenkomsten voor "Ontwikkeling, Levering en In-beheer-name" (OLI) en Overeenkomsten voor "Beheer en Gebruik" (BG), het (Ver)Deelmodel, alsmede verwerkers- en partnerovereenkomsten.

¹⁸. Onze invulling van dit begrip luidt: "De volgens een vast formaat gedefinieerde behoefte of eis aan het systeem vanuit het gezichtspunt van de (toekomstige) gebruiker die vastlegt wat deze gebruiker in zijn of haar rol wil bereiken met de te gebruiken functionaliteit: Als rol/gebruiker wil ik xxxx zodat yyyy."

¹⁹. In het geval van bijvoorbeeld de samenwerking met i4Sociaal bestond de input uit de volgende items: Themakeuze, Business case, Doelen, KPI's, Persona's, Klantreizen, Ik wil, Service Blue Print(s), Fit-gap, Implementatieplan, Content, Meten & weten, Praktijkervaringen.

²⁰. Onze vertaling van dit begrip luidt: "De (resterende) werkvoorraad ten einde het gehele product als 100 % gerealiseerd te kunnen beschouwen, m.a.w. een complete beschrijving van het (te realiseren en te implementeren) Product in de vorm van een geprioriteerde opsomming van (eventueel nog uit te werken) User-Stories."

²¹. Het is van belang dat een ieder zich realiseert dat het opstellen van User-Stories en het prioriteren er van continu gedaan kan en moet en niet alleen na/tijdens een sprint review meeting. Alleen de Sprint-Backlog staat gedurende een sprint helemaal vast.

nodig is om de User-Story om te zetten in op Het Platform geconfigureerde, geïntegreerde, werkende (en dus te demonstreren, door 'Team van NG' te beoordelen en te testen) software;

- 5) de Scrum-Master beslist, na consultatie van de Product-Owner, welke User-Stories op de Sprint-Backlog²² worden gezet;
- 6) het team van Scrum-Master, GemCloud~Configuratoren en GemCloud~Ontwikkelaars houden een Sprint-Planning-Meeting om precies vast te stellen wat (welk (tussen)resultaat) na een Sprint van twee weken zal worden opgeleverd, wie, wat, en wanneer doet en of er onduidelijkheden zijn met betrekking tot de Sprint-Backlog;
- 7) de Sprint wordt uitgevoerd conform de tussen Innovum, Gemboxx, (contract)partners en NG overeengekomen duur tussen 1-4 weken. De standaard duur bij Innovum en Gemboxx is twee weken²³. Tijdens de Sprint worden User-Stories door middel van configuratie op en met Het Platform omgezet in werkende software die tijdens de Sprint-Review-Meeting zal worden gedemonstreerd. De Sprint-Review-Meeting is de bijeenkomst waarmee een Sprint wordt afgesloten en die bijgewoond dient te worden door alle leden van het team van Innovum en/of Gemboxx en die van de (contract)partner(s) en NG. De Sprint-Review-Meeting kan ook bijgewoond worden door andere stakeholders, (toekomstige) gebruikers, ketenpartners en (in)direct betrokkenen. Wij stimuleren het (laten) participeren van zo veel mogelijk mensen, omdat wij alle inbreng die voortkomt uit ervaring met de processen die gedigitaliseerd worden als zeer waardevol achten voor de kwaliteit van de te ontwikkelen applicatie;
- 8) het team van Scrum-Master, GemCloud~Configuratoren en GemCloud~Ontwikkelaars houden dagelijks een via digitale middelen verlopende Dagelijkse Bijeenkomst om vast te stellen dat het werk zonder hindernissen verloopt. Eventuele hindernissen worden dagelijks besproken en opgelost in een (veelal telefonisch) overleg tussen Product-Owner en Scrum-Master. Vragen van het team van Scrum-Master, GemCloud~Configuratoren en GemCloud~Ontwikkelaars aangaande onduidelijkheden m.b.t. de User-Stories worden gecommuniceerd via het ISP waar ook de Product-Owner en de leden van het 'Team van NG' toegang tot hebben;
- 9) na een (de) Sprint-Review-Meeting wordt een volgende Sprint gestart dus beginnen de teams weer bij punt 1 met dien verstande dat de Product-Backlog is uitgebreid/gewijzigd met nieuwe inzichten die tijdens de Sprints en Sprint-Review-Meeting zijn opgedaan (Refinement). Dit verbeteren van de Product-Backlog heeft logisch tot gevolg dat Het Platform ook continue verbeterd en uitgebreid wordt;
- 10) elke Sprint verloopt 'uit en in principe' gelijk, met dien verstande dat elke volgende Sprint na de eerste Sprint, het 'Team van NG' toegang krijgt tot een daartoe gecreëerde testomgeving. Deze testomgeving bevat alle opgeleverde applicatiesoftware dat het resultaat is van de net afgeronde en alle voorgaande Sprints. Dankzij toegang tot Het Platform kan er continue beoordeeld worden of de functionaliteit het (toekomstige) werk in voldoende mate ondersteunt en of er aanpassingen gewenst zijn. Op- en aanmerkingen worden in termen van bevindingen, vragen en opmerkingen geregistreerd op het ISP. Na de eerste Sprint zullen Scrum-Master en Product-Owner ook dagelijks contact met elkaar hebben over de testscenario's die de grondslag vormen voor het beoordelen en testen door het 'Team van NG' en het accepteren van het resultaat van de Sprint na de Sprint-Review-Meeting;
- 11) in elke Sprint Review-Meeting demonstreert en presenteert het team (meestal

Pagina 16

Van 35

²². Onze vertaling van dit begrip luidt: "een subset van de Product-Backlog die geldt als een richtlijngevende afspraak tussen Scrum-Master en Product-Owner over het aantal nog niet gerealiseerde User-Stories en openstaande Bevindingen die na een Sprint als geconfigureerde en demonstreerbare software wordt opgeleverd."

²³. Voor Innovum en Gemboxx is de te leveren inspanning gelijk, ook als de (contract)partner(s) de doorlooptijd verlengt van twee naar vier weken. Omdat de termijn van het 'kunnen beschikken over' het Platform verlengd wordt en de kosten hiervan niet in rekening worden gebracht zal het aantal te besteden uur (om en nabij 100 in twee weken) waarschijnlijk iets (moeten) dalen. Gemboxx doet echter niet aan urenregistratie en facturering, dus dit is een conceptueel verschijnsel.

en bij voorkeur samen met (gespecialiseerde) GemCloud~Configuratoren) de gerealiseerde applicatiesoftware. De Scrum-Master presenteert de velocity, een verslag van het verloop van de Sprint, het aantal gerealiseerde User-Stories, het aantal openstaande User-Stories en het aantal opgeloste en openstaande bevindingen.

In de volgende drie paragrafen werken wij uit wat deze elf punten betekenen in termen van kwantitatieve en kwalitatieve verplichtingen en eisen van en aan Innovum en/of Gemboxx en NG. De inbreng van (contract)partner(s), niet zijnde NG, wordt beschreven in bijlage III.

Pagina 17

Van 35

5) Inbreng van de Gemeente NG

NG is in de contractuele relatie in het kader van OLI verantwoordelijk voor de realisatie van de volgende verplichtingen:

- het ter beschikking stellen en operationeel ondersteunen van een Product-Owner die uitvoering geeft aan de volgende werkzaamheden:
 - opstellen en prioriteren, door het opeenvolgend nummeren van User-Stories²⁴. De Product-Owner is verantwoordelijk voor de kwaliteit, compleetheid, correctheid en consistentie van de (User-Stories) op de Product-Backlog;
 - het bijhouden en bewaken van de Correctheid, Compleetheid en Consistentie van alle items op de Product-Backlog en van de Bevindingen die geregistreerd worden op het ISP;
 - het beantwoorden van vragen van de Scrum-Master. Vragen dienen binnen een dag beantwoord te worden;
 - het inhoudelijk aansturen van en afstemmen met het 'Team van NG' inzake de gewenste functionaliteit uitgedrukt in Epics, User-Stories en Bevindingen²⁵;
 - het beoordelen en accepteren van het resultaat van een Sprint na elke Sprint-Review-Meeting.
- het ter beschikking stellen van een team van (toekomstige) gebruikers die samen met Product-Owner en het team van Innovum en/of Gemboxx (Scrum-Master en een aantal GemCloud~Configuratoren) uitvoering geeft aan de volgende werkzaamheden:
 - onder leiding van de Product-Owner de User-Stories opstellen en waar nodig toelichten aan het team van Scrum-Master, GemCloud~Configuratoren en GemCloud~Ontwikkelaars;
 - na een, c.q. de eerste, Sprint-Review-Meeting gedurende elke volgende Sprint het herhaaldelijk testen en beoordelen van het (tussen)resultaat van een Sprint;
 - het (telefonisch of via het ISP) beantwoorden van vragen van het team van Scrum-Master, GemCloud~Configuratoren en GemCloud~Ontwikkelaars.
- het ter beschikking stellen van een werkruimte met connectie naar het internet, beamer en scherm, tafels en stoelen waar het gehele team professioneel kan werken aan:
 - het (tussen)resultaat van een Sprint;
 - het teamgevoel;
 - de eigen professionaliteit m.b.t. Informatisering, Digitalisering en ICT (IDI).

De omvang in tijd van bovenstaande verplichtingen is afhankelijk van de kennis van

²⁴. Het prioriteren van User-Stories dient na elke Sprint-Review-Meeting weer gedaan worden zodat na elke Sprint de juiste prioriteit bij de Scrum-Master bekend is. Dit mechanisme maakt het ook mogelijk in te spelen op veranderende prioriteiten.

²⁵. Als er producten/documenten/etc. zijn waarmee NG gewenste functionaliteit beschrijft die eenduidig, concreet en precies beschrijven wat er aan het eind van een Sprint aan functionaliteit opgeleverd moet worden dan betrekken en integreren wij die graag in De Werkwijze®, te denken valt aan iets extra 's als "Klantreizen".

de gebruikers en de complexiteit van de te configureren functionaliteit. Wij gaan uit van de ervaring zoals waargenomen in de periode tussen 1 maart 2012 t/m 1 januari 2020:

- Product-Owner: minimaal 1 hele dag en drie keer twee uur per dag per week, dit is dus 28 uur per Sprint;
- Lid van 'Team van NG': 1 halve dag en 8 keer half uur is 8 uur per Sprint;

Pagina 18

Van 35

6) Inbreng Innovum en/of Gemboxx

Innovum en/of Gemboxx levert de Uitvoering van Sprints middels het team van Scrum-Master, GemCloud~Configuratoren en GemCloud~Ontwikkelaars conform de contractuele relatie in het kader van een OLI-Overeenkomst en is verantwoordelijk voor de realisatie van de volgende verplichtingen:

- het ter beschikking stellen van Het Platform met als doel:
 - elke twee weken meer applicatiesoftware (en eventuele interfaces) te configureren, te (laten) beoordelen en testen;
 - het resultaat na de eerste vier Sprints, inclusief Sprint 0, zonder hoge implementatiekosten in productie te kunnen nemen en daarna elke Sprint verder te perfectioneren.
- het ter beschikking stellen van het ISP met als doel:
 - delen van kennis tussen alle deelnemers van de twee teamhelften (uiteindelijk is het 1 team);
 - het geven van inzicht in voortgang;
 - definiëren, vastleNGen en op volgorde zetten van de User-Stories door de Product-Owner;
 - beantwoorden van vragen over de User Stories;
 - 1 plek waar de specificaties en 'de waarheid' voor het project staat.
- het ter beschikking stellen en operationeel ondersteunen van een Scrum-Master die uitvoering geeft aan de volgende werkzaamheden:
 - leiding geven aan het team van GemCloud~Configuratoren en GemCloud~Ontwikkelaars;
 - het in overleg met de Product-Owner opstellen, begrijpen en verbeteren van User-Stories;
 - het samen met de Product-Owner beoordelen, begrijpen en bewaken van de Correctheid, Compleetheid en Consistentie van de Product-Backlog en van de Bevindingen die geregistreerd worden op het ISP;
 - het beantwoorden van vragen van de Product-Owner en het team van GemCloud~Configuratoren en GemCloud~Ontwikkelaars. Vragen dienen binnen een dag beantwoord te worden;
 - configureren van applicatiesoftware o.b.v. User-Stories;
 - het inhoudelijk, in samenspraak met de Product-Owner aansturen van en afstemmen met het team van GemCloud~Configuratoren en GemCloud~Ontwikkelaars inzake de gewenste functionaliteit uitgedrukt in Epics, User-Stories en Bevindingen;
 - het voorbereiden, organiseren en leiding geven aan het houden van:
 - Sprint-Planning-Meeting per Sprint;
 - dagelijkse Scrum-Meeting gedurende een Sprint;
 - Sprint-Review-Meeting per Sprint. De Scrum-Master stelt in en tijdens de Sprint-Review-Meeting de (contract)partner(s), Product-Owner en 'Team van NG' in staat de volgende zaken te beoordelen:
 - welke User-Stories zijn 'omgezet' in werkende applicatiesoftware;
 - hoeveel Story-Points deze User-Stories representeren;
 - welke Bevindingen zijn opgelost;
 - hoeveel User-Stories op de Product-Backlog staan, hoeveel van deze User-Stories zijn gerealiseerd, van hoeveel van de nog niet gerealiseerde User-Stories de omvang is geschat, hoeveel Story-Points reeds zijn gerealiseerd en hoeveel User-Stories nog dienen te worden gerealiseerd in termen van Story-Points;

- wat de trend is in het aantal opgeleverde Story-Points per Sprint en hoeveel Sprints noodzakelijk zijn alle nog niet gerealiseerde User-Stories te realiseren.
- het ter beschikking stellen van een team van GemCloud~Configuratoren en GemCloud~Ontwikkelaars die samen met en onder leiding van de Scrum-Master uitvoering geeft aan de volgende werkzaamheden:
 - alles wat het team denkt dat nodig is teneinde een afgesproken (tussen)resultaat op te leveren en gevraagd wordt door de Scrum-Master;
 - configureren, beoordelen en testen van applicatiesoftware o.b.v. User-Stories;
 - het (telefonisch of via het ISP) beantwoorden van vragen van de Product-Owner en het 'Team van NG'.
- Innovum en/of Gemboxx streeft er naar al het werk zo veel als mogelijk on-line uit te voeren maar stelt in Naarden een werkruimte ter beschikking waar, met connectie naar het internet, beamer en scherm, tafels en stoelen het gehele team professioneel kan werken aan:
 - het resultaat;
 - het teamgevoel;
 - de eigen professionaliteit m.b.t. IDI;
 - het dagelijks uitbreiden en verbeteren van het GemCloud~Samenwerkingsplatform.

Pagina 19

Van 35

De omvang in tijd van bovenstaande verplichtingen is afhankelijk van de kennis van de gebruikers en de complexiteit van de te configureren functionaliteit. Wij gaan uit van de ervaring zoals waargenomen in de periode tussen 1 maart 2012 t/m 1 januari 2020:

- Het Platform en ISP is voor alle betrokkenen 7/24 uur beschikbaar gedurende de uitvoering van Sprints;
- een besteding van in totaal ongeveer (en geschat) 100 uur per Sprint door het team van Scrum-Master, GemCloud~Configuratoren en GemCloud~Ontwikkelaars.

Innovum en, of Gemboxx doet niet aan uren- registratie(s), -controle en verantwoording. Wij doen wat nodig is om werkende software op te leveren en doen dat ongeacht de tijd die dat kost, dan wel het tijdstip waarop het noodzakelijk is.

7) *Verschillende samenwerkende (contract)partner(s)*

Het Platform, De Werkwijze® en het (Ver)Deelmodel zijn bedacht, ontworpen vanuit het idee dat het geheel meer is dan de som der delen, of op zijn minst dat dit zo zou moeten zijn. Met deze drie-eenheid proberen wij het mogelijk te maken dat:

- a) publieke en private partijen;
- b) burgers, bedrijven en overheden;
- c) overheden en ketenpartners en
- d) alle mogelijke combinaties o.b.v. a, b en c

met elkaar kunnen samenwerken aan, met en op het ontwikkelen en gebruiken van Het GemCloud~Samenwerkingsplatform als product alsmede aan met en op Het Platform als 'community'.

Deze paper is specifiek (toe)geschreven aan de samenwerking tussen Gemboxx en NG. Gemboxx werkt samen met verschillende andere private ondernemingen zoals in de context van het Sociaal Domein met Centric en dit-WERKt, in de context van de (ook in het Sociaal Domein) benodigde ICT-infrastructuur met Grexx, JNet en Xential, in de context van het Fysiek Domein met IAM4 en VirtualConsult en in de context van organisatieverandering en implementatiebegeleiding met M&I/Partners. De lijst met private partners groeit en het is de bedoeling dat via Het Platform alle noodzakelijke "punt" oplossingen of taakapplicaties van alle huidige en toekomstige leveranciers van gemeenten kunnen worden gebruikt omdat al deze leveranciers deel uitmaken van de 'community'.

Wij beschouwen alle uit publieke middelen gefinancierde organisaties in potentie als een mogelijke klant die wij om ons moverende redenen (contract)partner(s) noemen.

Door voor alle bestuurslagen (Rijk, Provincie, Waterschappen, Gemeenten, Regio 's) en ZBO 's een specifieke boxx te ontwikkelen en deze te koppelen ontstaat de zo vurig gewenste digitale infrastructuur die eigendom is van een community, m.a.w. een werkende digitale implementatie van de commons.

Pagina	20
Van	35

Door afbeelding 4 als visualisatie te gebruiken is het eenvoudig je voor te stellen dat parallel gewerkt kan worden aan allerlei projecten die Het Platform verrijken en het aantal gebruikers doet groeien.

In Bijlage III definiëren wij de inbreng van de in de context van het Sociaal Domein met Gemboxx samenwerkende partners Centric, dit-WERKt, Grexx, JNet en Xential.

Tenslotte

De Werkwijze® dient nadrukkelijk begrepen en gebruikt te worden in samenhang met Het Platform, het Specificatieplatform (ISP) en, een zeer essentieel onderdeel, het (Ver)Deelmodel waarmee Gemboxx er voor zorgt dat Samenwerkings-, Schaal-, Inkoop- & Kennisvoordelen ten bate komen van de Publieke Sector, i.c. 355 gemeenten en dus "terug vloeien naar de gemeentelijke begroting". Het GemCloud~(Ver)Deel- & Groeimodel wordt in een separaat document/paper opgeleverd en geldt in en uit principe voor alle potentiële (contract)partners (alle 355 gemeenten) die Het Platform (wensen te) gebruiken en is dus voor al deze (contract)partners gelijk.

Deze editie kan altijd uitgebreid worden met de resultaten van nieuwe samenwerkingsverbanden. Gemboxx is volledig verantwoordelijk voor de inhoud en het bewaken van het idee.

Wij hopen u te mogen verwelkomen als lid van de community, zie ook www.gemboxx.nl.

Bijlage I. Concretisering door een (fictief) voorbeeld

Stel dat we Het Platform, De Werkwijze® en de volgende Product-Visie als vertrekpunt voor een OLI-Project samen met de fictieve gemeente Modernodam hebben gedefinieerd²⁶:

Pagina 21

Van 35

Als toekomstige gebruikers van IDI willen we een duurzame digitale transformatie realiseren zodat we gebruik kunnen maken van een integrale, passende en digitale dienstverlening en we het voor inwoners, ondernemers en medewerkers van de gemeente Modernodam mogelijk maken om 24/7 via diverse digitale kanalen in actief contact met elkaar te staan zodat inwoners, ondernemers en medewerkers het contact met de gemeente Modernodam als prettig, zorgvuldig en vlot ervaren en we als gemeente meer tijd overhouden voor het leveren van maatwerk aan onder andere kwetsbare en minder digitaal vaardige inwoners, ondernemers en medewerkers.

Deze Product-Visie zou ook als het doel c.q. missie van een fictief OLI-Project gezien kunnen worden. Beschouwd vanuit onze Werkwijze® zouden wij het OLI-Project dan als volgt met twee teams aanpakken. In dit voorbeeld onderscheiden wij twee teams, Team Gemboxx en Team Modernodam waarbij aangetekend dient te worden dat in de praktijk het beter is deze teams als één (1) team te beschouwen. Dit ene team bestaat uit 1) de Scrum Master, 2) het Ontwikkelteam en 3) de Product Owner. De Scrum Master faciliteert de methodiek, het Ontwikkelteam (voornamelijk gevormd door Team Gemboxx) ontwikkelt het product en de Product Owner zorgt samen met het team Modernodam, bestaande uit inhoudelijke experts en (toekomstige) gebruikers voor maximale waarde van het product dat het Ontwikkelteam levert. De aanpak bestaat uit 8 stappen die weer in deelstappen zijn onder te verdelen:

- a) Kiezen van de meest relevante dienstverleningsprocessen binnen de gemeente Modernodam vanuit het perspectief van inwoners, ondernemers en medewerkers;
- b) Beschikbaar stellen van een budget van maximaal € 40.000 ter financiering van vier (4) Sprints;
- c) Benoemen van een Product-Owner namens de gemeente Modernodam en een Scrum-Master namens Gemboxx;
- d) Samenstellen van zo divers mogelijk teams van betrokkenen die een belang hebben bij, kennis hebben van en/of interesse hebben in eerste instantie de volgende zaken:
 - 1) De gekozen dienstverleningsprocessen;
 - 2) Het doel van het OLI-Project;
 - 3) De motivatie om al samenwerkend een (informatie)systeem te maken waarin de eisen en wensen van de gemeente Modernodam, maar ook de eigen wensen en ideeën worden gerealiseerd;
 - 4) De Werkwijze®;
 - 5) Het Innovum~Specificatieplatform (ISP).
- e) Uitvoering van Sprint 0 (nul) met als prioriteit (uitleg over) de:
 - 1) De Werkwijze® en het ISP;
 - 2) Samenwerking voor, tijdens en na de uitvoering van Sprints;
 - 3) Het opstellen van User-Stories en de eerste versie van de Product-Backlog;
 - 4) Definieren van een eerste versie van het Minimal Viable Product (MVP);
 - 5) Definieren van de eerste versie van de Sprint-Backlog;
 - 6) Eerste schattingen van de eerste User-Stories;
 - 7) InloNGen op Het Platform en het ISP;
 - 8) De te verrichten werkzaamheden/opdrachten;
 - 9) Begeleiding van Product-Owner en (toekomstige) gebruikers.
- f) Uitvoering van de eerste Sprint-Planning-Meeting:
 - 1) Bepalen omvang User-Stories en definiëren Sprint-Backlog;
 - 2) Bepalen van de Prioriteit van de User-Stories op de Product-Backlog

²⁶. Geïnspireerd door en met dank aan "Virtueel Modernodam".

- teneinde de samenstelling van de Sprint-Backlog door Scrum-Master te kunnen laten uitvoeren;
- 3) Afspraken maken over werkverdeling binnen het team.
- g) Uitvoering van de Sprint:
- 1) Uitvoering van het werk en dagelijkse 'standup meeting'²⁷ met de beantwoording van de volgende vragen:
 - Wat heb ik bereikt sinds de vorige 'standup'?
 - Wat ga ik vandaag bereiken?
 - Verwacht ik obstakels, en kan het team me daarbij helpen?
 - 2) Dagelijkse afstemming tussen Scrum-Master en Product-Owner over vragen m.b.t. de voortgang, blokkerende bevindingen van Team Gemboxx en Team Modernodam t.a.v. de te realiseren applicatiesoftware en de gedefinieerde User-Stories;
 - 3) Configureren door Team Gemboxx;
 - 4) Dagelijkse communicatie via ISP (zie bijlage I) tussen Team Gemboxx en Team Modernodam;
 - 5) Dagelijkse communicatie van Team Gemboxx (via ISP) met Scrum-Master en onderling over onduidelijkheden over User-Stories en samenhang tussen User-Stories;
 - 6) Testen en beoordelen van het resultaat van de werkende software (oplevering voorgaande Sprint) door Team Modernodam en vastleNGen bevindingen op en via ISP.
- h) Uitvoering van de eerste Sprint-Review-Meeting:
- 1) Demonstratie werkende software in relatie met de User-Stories op de Sprint-Backlog;
 - 2) Presentatie van de resultaten van de Sprint middels 'management informatie', bijvoorbeeld cijfers over hoeveel er in Sprint is gedaan en hoeveel Sprints er nog nodig zijn om alle resterende Backlog-items te realiseren;
 - 3) Gezamenlijke evaluatie van De Werkwijze®, het ISP, de samenwerking, bereikbaarheid en bevindingen;
 - 4) Beoordeling van het resultaat door Product-Owner;
 - 5) Goedkeuring resultaat en start volgende Sprint (-Planning-Meeting);
 - 6) Aanpassen van de Sprint-Backlog waar nodig.

Pagina 22

Van 35

De activiteiten (binnen) 'f', 'g' en 'h' herhalen Product-Owner, Scrum-Master, Team Modernodam en Team Gemboxx net zo lang tot Opdrachtgever, Product-Owner en het Team van de Opdrachtgever tevreden is met het resultaat ten opzicht van de gestelde doelen of als het budget op is. De belangrijkste verantwoordelijkheid van de Product-Owner bestaat uit de taak om elke start van de Sprint, middels de prioriteitstelling van de Product-Backlog, een zodanig resultaat te hebben gedefinieerd dat dit resultaat "in-productie kan worden genomen".²⁸

De definitie van "in-productie kan worden genomen" is volgens Gemboxx:

Een deel van de (toekomstige) gebruikers dat niet in het Team Modernodam is vertegenwoordigd kan delen van het resultaat²⁹, dus delen van de totale Product-Backlog gebruiken bij het uitvoeren van delen van het dagelijkse werk.

²⁷. is een dagelijkse bijeenkomst van het Team Gemboxx van maximaal 15 minuten. Het doel van de bijeenkomst is om werkzaamheden op elkaar af te stemmen en een plan te hebben voor de komende 24 uur. De tijd en plaats van de dagelijkse bijeenkomsten zijn altijd hetzelfde. Het doel van de Sprint wordt bij deze bijeenkomsten telkens in het achterhoofd gehouden. Deze dagelijkse bijeenkomst zorgt ervoor dat het waarschijnlijker wordt dat het doel van de sprint behaald wordt.

²⁸. Wij kijken op basis van onze ervaring op punten af van het Scrum framework. Daarin staat dat het de taak van de Product Owner is de waarde van het resultaat van de Ontwikkelteam te maximaliseren. Dat doet het door niet alleen de Product Backlog items helder te formuleren en te prioriteren, maar ook er voor te zorgen dat de Product Backlog items maximale waarde toevoegen aan het beoogd eindproduct. Als deze taken goed worden uitgevoerd, zal het resultaat van de Ontwikkelteam vanzelf in productie genomen worden. Wij beschouwen dit als de uitkomst van de samenwerking tussen Scrum-Master en Product-Owner.

²⁹. Het is nodig dit resultaat goed vooraf te definiëren. Gemboxx doet dat door dit resultaat te beschouwen als

Deze Werkwijze resulteert in een stapsgewijze invoering van de applicatie waarbij ook beter duidelijk wordt wat wel en wat niet absoluut nodig is om het werk van (toekomstige) gebruikers uit te voeren.

De Product-owner kan na elke Sprint bepalen wat belangrijk is en of daar voldoende budget voor is.

Pagina	23
--------	----

Van	35
-----	----

Bijlage II. Gebruik van het Innovum~Specificatieplatform (ISP).

Het Innovum~Specificatieplatform (ISP) is bedoeld om gegevens binnen een project snel en op één plaats uit te kunnen wisselen. Informatie belandt op deze manier niet in e-mails en is overal vandaan te raadplegen. Het ISP wordt gedurende een project zowel binnen als buiten Sprints gebruikt.

Pagina	24
Van	35

Introductie

NG en andere (contract)partners worden bekend gemaakt met en op het ISP voordat de Kick-Off van het project heeft plaatsgevonden door middel van een e-mailbericht waarin instructies staan hoe ze zich moeten aanmelden op het platform. Tijdens de Kick-Off van het project, wanneer duidelijk wordt wat de rol van iedere deelnemer binnen het project is, krijgt iedereen van de Scrum-Master de juiste rollen en rechten toegewezen. Aan het eind van de Kick-Off moet iedere gebruiker een set van instructies doorlopen zodat deze alle vaardigheden die nodig zijn om het platform op een juiste manier te gebruiken onder de knie krijgt. De Scrum-Master assisteert bij het doorlopen van de instructies.

Informatie

Het platform wordt gebruikt om alle informatie over het project op te slaan. Daarbij moet gedacht worden aan informatie over

- Design
- Architectuur
- Bijeenkomsten
- Implementatie ideeën
- OTAP omgevingen
- Team en Sleutelgebruikers
- Testscenario's
- User-Story discussies

Al deze informatie is vrij toegankelijk voor alle deelnemers van het project en iedereen is vrij om ideeën voor te dragen of commentaar te leveren.

Werkgroepbijeenkomsten

De Werkgroepbijeenkomsten zijn bedoeld om bepaalde aspecten van het systeem uit te laten werken door de Product-Owner en eindgebruikers. Ze worden georganiseerd door de Product-Owner en zijn optioneel. Naast de Product-Owner en eindgebruikers neemt ook de Scrum-Master deel aan deze meeting. Eventueel kunnen er extra personen deelnemen die inhoudelijk een bijdrage leveren aan het opstellen van User-Stories. De Werkgroepbijeenkomsten worden geleid door de Product-Owner. De Scrum-Master gebruikt deze meetings om extra informatie op te doen over User-Stories zodat het zijn team van GemCloud~Configuratoren van extra informatie kan voorzien.

Op het platform wordt voorafgaand aan de bijeenkomst een agenda opgesteld en genoteerd door de Product-Owner. Dit moet minstens drie werkdagen van tevoren uitgevoerd zijn zodat deelnemers de tijd krijgen om voor te bereiden. Na afloop van de Werkgroepbijeenkomsten plaats de Product-Owner alle informatie dat tijdens de meeting is vergaard op de speciaal voor de betreffende Werkgroepbijeenkomst bedoelde pagina. Informatie kan zowel tekst zijn als foto's van whiteboards en flipovers.

Sprint

Er zijn twee tijdspannen waar het ISP belangrijk is: tijdens de uitvoering van de Sprint en tijdens de Sprint Review Meeting.

Tijdens de Sprint

Gedurende de Sprint wordt door het team van GemCloud~Configuratoren User-Stories uitgewerkt tot werkende software. Van iedere User-Story wordt op het platform een pagina aangemaakt waarin staat wat de User-Story is, hoe deze te testen is en wat het

resultaat van iedere stap binnen de test zou moeten zijn. Vragen over User-Stories worden door het team van GemCloud~Configuratoren bij de betreffende User-Story geplaatst. Deze vragen dienen door de Product-Owner binnen maximaal één werkdag beantwoord te worden. Andersom geldt hetzelfde: vragen die door de Product-Owner en/of eindgebruikers worden geplaatst dienen binnen één werkdag door de Scrum-Master en/of team van GemCloud~Configuratoren beantwoord te worden.

Pagina	25
Van	35

Sprint Review Bijeenkomst

Voorafgaan aan de Sprint Review Meeting stelt de Scrum-Master twee documenten op:

- een power point presentatie om precies aan te geven wat het (tussen)resultaat van de afgelopen Sprint is en om inzicht te geven in de voortgang over alle Sprints heen.
- een Sprint Review Verslag met informatie over de afgelopen sprint dat gecompleteerd moet worden door de Product-Owner.

Beide documenten plaatst de Scrum-Master minimaal één werkdag voordat de Sprint Review Meeting plaats vindt op het ISP zodat zowel de Product-Owners als de eindgebruikers deze documenten in kunnen zien.

Tijdens de Sprint Review Meeting worden eventuele nieuwe inzichten naar aanleiding van de demonstratie van de werkende software meteen door de Product-Owner verwerkt in nieuwe User-Stories of worden bestaande User-Stories aangepast.

Na de Sprint Review Bijeenkomst

Tijdens de Sprint Review Meeting zijn alle User-Stories gedemonstreerd. Ieder van deze User-Story dient meteen na of uiterlijk twee werkdagen na plaatsvinden van de Sprint Review Meeting getest te zijn door de eindgebruikers. De eindgebruikers noteren hun bevindingen direct bij de betreffende User-Story op het ISP door in ieder geval te vermelden welke stap ze hebben ondernomen, wat het resultaat was, welke resultaat ze verwachtten en een schermprint toe te voegen van een eventuele foutmelding.

De Scrum-Master en/of de team van GemCloud~Configuratoren leveren binnen één werkdag reactie op deze opmerkingen. Als er bevinding is geconstateerd wordt deze meegenomen in de volgende Sprint.

Bijlage III. Protocol inzake koppeling met extern systemen.

In deze bijlage wordt beschreven op welke wijze Gemboxx en/of Innovum de realisatie van koppelingen met andere systemen/applicaties (Third-party Software) buiten Het Platform tot een succes maakt.

Pagina 26

Van 35

Algemeen:

- De ontwikkeling van de koppeling is een iteratief proces. Dat betekent dat we niet alleen de specificatie volgen maar vooral door het testen met elkaar verbeteringen doorvoeren;
- Product-Owner bepaalt wanneer de koppeling relevant is. Hij/zij geeft de volgorde van de User-Story op de Product-Backlog aan;
- Beiden partijen moeten toegang hebben tot dezelfde specificatie die op het Innovum Specificatie platform beschikbaar wordt gesteld;
- Er wordt gebruik gemaakt van een gezamenlijke Product-Backlog en Sprint-Backlog.

Opdrachtgever

- Opdrachtgever is verantwoordelijk voor de juridische validatie van de rechtmatigheid en de contractuele beperkingen van de koppeling;
- Er wordt pas gestart als duidelijk is dat bij de Demo van de werkende software alle andere belemmeringen zijn weNGenomen (zie verantwoordelijkheden Opdrachtgever). Ons principe is dat we na de Sprint-Review-Meeting met de software naar productie kunnen;
- Opdrachtgever is verantwoordelijk voor de juiste urgentie bij alle partijen. De focus is om na realisatie en demonstratie direct naar productie te kunnen.

Sprint

- Inschatten van de User-Stories m.b.t. de koppeling wordt door beiden partijen die de koppeling moeten realiseren samen gedaan;
- Realisatie van de betreffende User-Stories gebeurt alleen als ook de andere partij in dezelfde sprint realiseert zodat er aan het eind van de sprint een werkende koppeling gedemonstreerd kan worden;
- Gedurende de sprint(s) zijn beiden partijen voor elkaar beschikbaar om vragen en andere zaken meteen te beantwoorden zodat bij de Sprint-Review-Meeting een werkende koppeling getoond kan worden;
- Bij de Sprint-Review-Meeting zijn beiden partijen aanwezig om de koppeling te demonstreren.

Bijlage IV. Inbreng derden conform De Werkwijze®

Inleiding

Diverse private partners van Innovum en Gemboxx dragen bij aan de ontwikkeling van Het Platform. Uiteraard dienen zij zich, net als andere (contract)partner(s), zoals NG, te voegen naar De Werkwijze®. Grexx, Centric, JNet, *dit-WERKt*, Interaction next zijn dergelijke Partners. De inbreng en bijdrage van partners verschilt per partner. Soms zijn zij voor de (contract)partner een "Black-boxx", soms participeren zij direct en nadrukkelijk voor, tijdens en na de uitvoering van Sprints conform De Werkwijze®. Gemboxx ziet genoemde partners als Original Equipment Manufacturers (OEM) omdat Het Platform de producten van deze partners ziet als subsystemen, namelijk als OEM-versie van "Third-party software". In deze bijlage wordt de inbreng en participatie van diverse partijen beschreven. Daarbij maken wij onderscheid in partners die een standaard product leveren dat door Gemboxx op en met Het Platform is geïntegreerd en partners waarmee wij samen nieuwe (versies van) applicatiesoftware als onderdeel van Het Platform ontwikkelen. Ongeacht dit onderscheid hanteren wij altijd De werkwijze® zoals gedefinieerd door de elf werkzaamheden in § 4.2. Onderzocht moet worden in hoeverre NG, Gemboxx e/o andere leveranciers van te integreren modules, taakspecifieke- of puntoplossingen in staat zijn een opleverdiscipline van één (1) keer per twee weken te handhaven. In bijlage II inzake een protocol dat we gebruiken bij het realiseren van koppelingen, is beschreven wat de uitgangspunten zijn voor het specificeren en vormgeven van de gewenste koppelingen en waar dat moet gebeuren in het proces. Daartoe formuleren betrokkenen de gewenste User-Stories en zorgt de Scrum-Master er voor dat alle partijen weten wat er in een volgende Sprint wordt opgeleverd. Uiteraard zal worden geprobeerd de doorlooptijd zo kort mogelijk te houden. Gekozen kan worden voor een "dummy/mock-up/clickebare demo" zodat toekomstige gebruikers in een Sprint-Review-Meeting preciezer inzicht krijgen in wat ze mogen verwachten.

Pagina	27
Van	35

De ontwikkeling van een koppeling is waarschijnlijk een parallel verlopend project dat uitgevoerd wordt door de technische specialisten van de betrokken leveranciers op basis van de in Sprints opgestelde en door Product-Owner geprioriteerde User-Stories. Zodra de koppeling werkt wordt deze in de eerst volgende Sprint-Review-Meeting gedemonstreerd,

In deze editie van de Werkwijze® wordt ingegaan op de samenwerking met 1) Grexx, 2) Centric, 3) IAM4, 4) *dit-WERKt*, 5) JNet en 6) Interaction next. Deze lijst kan (en zal waarschijnlijk) uitgebreid worden met nieuwe partners in een volgende editie.

1) Samenwerking met Grexx

Grexx is de leverancier van de volledig geïntegreerde Zero-, Low-code Proces-en Applicatie generator, inclusief de GemCloud Commons bestaande uit het Magazijn & de Werkplaats. Doelstelling van Grexx én Gemboxx met deze generator is dat alles wat er gerealiseerd wordt voor een gemeente volledig geconfigureerd kan worden door een gemeente zelf zonder afhankelijkheid van een code-ontwikkelaar. Als er functionaliteit gewenst wordt die (nog) niet geconfigureerd kan worden, ontwikkelen Gemboxx en Grexx als tijdelijke voorziening een ding op basis van een programmeertaal om dit ding in een latere versie van de generator alsnog te kunnen configureren. In een dergelijk geval kan het voorkomen dat wensen op de Product-Backlog van Grexx moeten worden opgenomen en op enig moment in een Sprint-Review-Meeting aan Gemboxx en dus ook aan NG of andere gemeenten kunnen worden gedemonstreerd. Ook Grexx werkt Agile.

Grexx is aandeelhouder van Gemboxx en Gemboxx is de exclusieve leverancier van de generator aan gemeenten.

2) Samenwerking met Centric

In § 4.2 zijn de elf werkzaamheden uitgeschreven die door samenwerkende betrokkenen worden uitgevoerd. Centric is betrokken bij alle elf werkzaamheden en wordt 'aangestuurd' door Scrum-Master en Product-Owner. Het is de verantwoordelijkheid van Gemboxx dat beiden op de hoogte zijn van de contractuele afspraken tussen Gemboxx

en NG en van de contractuele afspraken tussen Gemboxx en Centric die in het kader van VASD optreedt als 'onderaannemer/derde'.

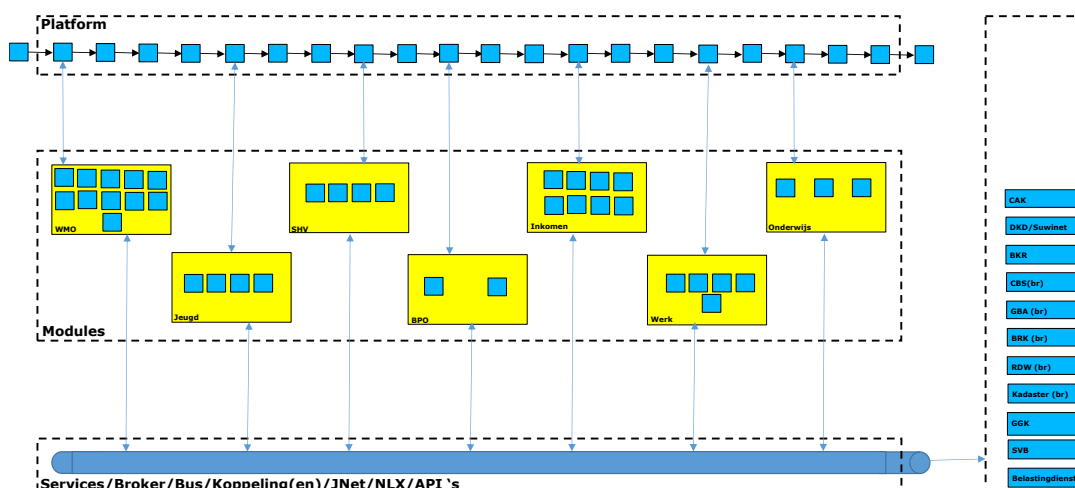
Deze editie van de Werkwijze® is samen met Centric opgesteld in samenhang met de samenwerkingsovereenkomst die Gemboxx en Centric zijn overeen gekomen en is getekend op **xxx**. De aanleiding voor deze samenwerking is de samenwerking met de Gemeente NG (Nederlandse Gemeente).

Pagina 28

Van 35

Centric en Gemboxx beschouwen Het Platform als zowel een ontwikkelplatform, zoals gevraagd door NG, waarmee applicatiesoftware kan worden geconfigureerd voor gebruik door (inwoners van, bedrijven in en ketenpartners van) NG, maar ook door alle overige (samenwerkende) gemeenten inwoners, bedrijven en ketenpartners. Het Platform is niet alleen een ontwikkelplatform, maar ook een platform waarmee Centric en Gemboxx applicaties van Centric, zoals 1) Suite4Werk en Inkomen, 2) Suite4Zorg en 3) Suite4Jeugdzorg, integreren met applicaties van Gemboxx, zoals de GemCloud~Regieboxx en de GemCloud~Inwonerboxx.

Zo kan een gebruiker van Het Platform via en vanuit Het Platform met behulp van Single Sign-On (SSO) en Identiteit management een applicatie die niet met Het Platform is geconfigureerd gebruiken.

Afb. 17: Modulair integreren

Bovenstaand afbeelding laat zien dat Gemboxx & Centric, maar ook andere leveranciers diverse modules (taakspecifieke- of puntoplossingen) die in het Sociaal Domein door NG (gaan) worden gebruikt kunnen en waarschijnlijk willen integreren. Het idee daarbij is dat Gemboxx, Centric en NG samen stap voor stap een migratiestrategie vormgeven door o.b.v. ontkoppeling d.m.v. "de Cloud" en het "opknippen van suites" in modules om vervolgens deze modules als bouwsteen(tje) op basis van interactiepatronen en gewenste flexibiliteit en intensiteit van wijziging(en) integreren in een door NG te definiëren proces en gebruik.

3) Samenwerking met IAM4

Deze editie van de Werkwijze® is eerder al samen met IAM4 opgesteld in samenhang met de samenwerkingsovereenkomst die Gemboxx en IAM4 zijn overeen gekomen. De aanleiding voor deze samenwerking is de Aanbesteding van Plansoftware door de Gemeente NG en de samenwerking tussen Gemboxx en IAM in het kader van de implementatie van de omgevingswet en het DSO-(Loket). In het kader van de aanbesteding van plansoftware is IAM4 hoofdaannemer en Gemboxx onderaannemer.

In § 4.2 zijn de elf werkzaamheden uitgeschreven die door samenwerkende betrokkenen worden uitgevoerd. IAM4 is betrokken bij alle elf werkzaamheden en wordt 'aangestuurd' door Scrum-Master en Product-Owner. Het is de verantwoordelijkheid van IAM4 dat beiden op de hoogte zijn van de contractuele afspraken tussen IAM4 en NG en van de contractuele afspraken tussen Gemboxx en IAM4 die in het kader van aanbesteding plansoftware door NG zijn gemaakt.

Bijlage V. Visie op Samenwerking (in het Sociaal Domein)³⁰

Visie op samenwerking

De gemeente NG (hierna NG) ziet net als wij, Gemboxx & Partners (hierna G&P) samenwerking als een cruciale factor om de doelstellingen, de ambities en de eisen die in de leidraad/programma van eisen staan verwoord, te verwezenlijken. Dit zijn er in totaal 9 (ambities) + 6 (doelstellingen + 36 (eisen) = de NG-51. Het zijn weliswaar uw NG-51; wij streven ernaar dat *Het Platform* de standaard implementatie wordt van *Samen Organiseren*. In dat kader kunnen we de NG-51 volledig onderschrijven en daarmee ook als de onze omarmen. Zo hebben we een mooie korte en gezamenlijk samenwerkingsdoel geformuleerd: de NG&GP-51. De partners waarmee Gemboxx samenwerkt om dit doel in de context van deze aanbesteding te bereiken zijn Centric, JNet, Xential, Dit-Werkt en Grexx. We zetten onze visie over de door u twee gevraagde elementen, in dit document voor u uiteen.

Pagina	30
Van	35

Visie op de samenwerking in het algemeen

Onze filosofie en ons handelen is gebaseerd op de overtuiging dat 'het geheel meer is dan de som der delen', als de delen niet alleen het eigen belang (dit geldt ook dat van één enkele gemeente of leverancier) voorop stellen. U laat met deze aanbesteding zien dat het realiseren van de opgave moeilijk zal zijn voor één enkele leverancier die aan alle eisen in de aanbesteding dient te (kunnen) voldoen. *Samen Organiseren* is voornamelijk geïnitieerd vanuit gemeenten, het kan niet uitblijven dat ook leveranciers de samenwerking (moeten) opzoeken. Wij zoeken samen met gemeenten en haar (keten)partners, en met private partners onderling naar het gemeenschappelijke maatschappelijke belang. Onze oplossing *Het Platform* is om die reden ontworpen en bewijst sinds 2012 met wisselende en een groeiend aantal private partners dat deze samenwerking heel goed mogelijk is.

1. Visie op de opgave voor de gemeente NG

Onze visie op de opgave van u als gemeente NG verwoorden we, vrij naar *Virtueel NG* als volgt:

Digitalisering en het ontstaan van de informatiesamenleving resulteren in andere verwachtingen vanuit de samenleving: meer mens centraal, met een efficiëntere werkwijze en een integrale aanpak op maat en op tijd. Dit vraagt er ook om dat de verantwoordelijkheid geheel aan de 'voorkant' is belegd, dus bij de professionals die de inwoners ondersteunen of namens hen handhaven vanuit een flexibele, taak- en opgavegerichte organisatie die maar één doel heeft: de inwoner centraal door deze te ondersteunen op een directe, kwalitatief goede manier met ruimte voor eigen ontwikkeling en groei.

Welke ontwikkelingen zien wij nu en in de toekomst en hoe dragen deze ontwikkelingen bij aan de te behalen doelen?

Wij omarmen net als u de uitgangspunten van het programma *Samen Organiseren* en zoeken naar een werkende implementatie van een met *Common Ground* vergelijkbare of op *Common Ground* gelijkende architectuur. Daarbij zoeken wij naar een balans tussen standaardisatie en variatie. Onze oplossing *Het Platform* biedt u de mogelijkheden om door andere gemeenten gerealiseerde functionaliteit te gebruiken en te delen, met de mogelijkheid deze snel en eenvoudig (no-code, dus 100 % configureerbaar) aan te passen aan de specifieke Groninger lokale omstandigheden, beleid en organisatie-inrichting. Dit geldt uiteraard ook omgekeerd: andere gemeenten gebruiken en delen de door u gerealiseerde functionaliteit. Dit schept tot dusver ongekennde mogelijkheden voor andere investerings- en verdienmodellen, in Gemboxx-termen (Ver)Deelmodellen, waarbij het betalen voor gebruik zoals door u gewenst, op basis van een gezamenlijk te

³⁰. Hoewel deze visie is opgesteld in het Kader van de aanbesteding VASD zijn wij van mening wij dat dezelfde tekst opgeld doet voor de aanbesteding van plansoftware als partner Centric en *dit-WERkt* vervangen door IAM4 en de producten van deze bedrijven door die van IAM4. Voor Gemboxx is visie, Het Platform, Werkwijze® en (Ver)Deelmodel hetzelfde. Dat geldt mutatis mutandis ook als we NG zouden vervangen door een andere gemeente waarbij de (verschillen in) (beleids)autonomie van gemeenten gerespecteerd kunnen worden door een extra variant in magazijn en werkplaats te ontwikkelen, ter beschikking te stellen en geautomatiseerd te onderhouden en beheren.

ontwikkelen betaal- c.q. 'tikkenmodel' het uitgangspunt is. Zo vallen de toekomstige ontwikkelingen samen met uw geformuleerde opgave.

Hoe geven we invulling aan de door u gestelde doelstelling?

Dat doen wij met *Het GemCloud~Samenwerkingsplatform* (hierna Het Platform) en *De 'Agile Ethics'-Werkwijze®* (hierna De Werkwijze®). Deze stellen ons als privaat samenwerkende partners in staat (samenwerkende) gemeenten te beschouwen als leden van een samenwerkende privaat-publieke community die gezamenlijk kennis, uitvoering, diensten en applicatiesoftware innoveren, ontwikkelen, ter beschikking stellen, gebruiken, onderhouden en beheren. Hoe wij, samen met u, vorm en inhoud aan dit basisidee geven waarbij samenwerking het cruciale aspect is, zetten wij hierna uiteen in twee delen, A) Het Platform, B) De Werkwijze®.

Pagina 31

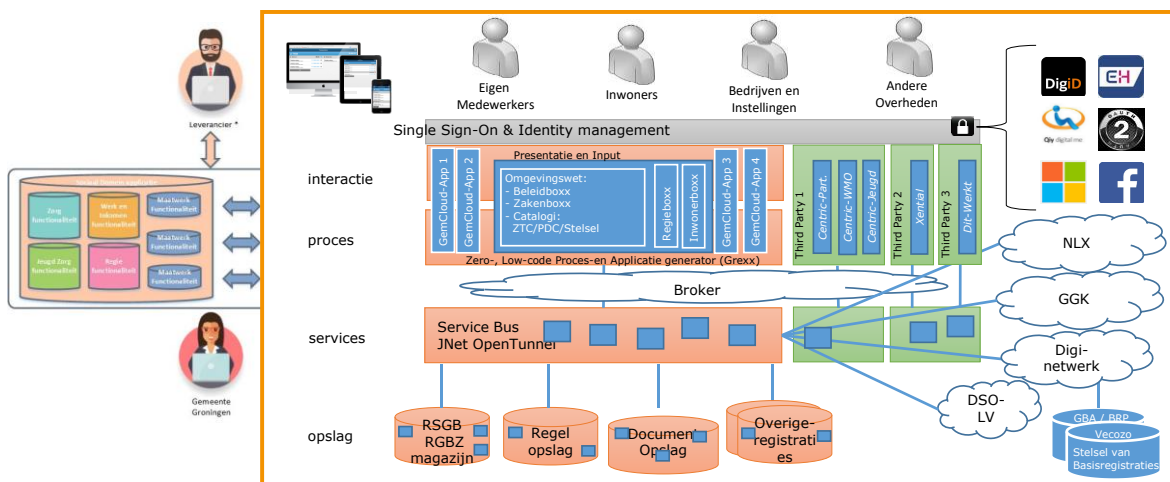
Van 35

A) Het Platform (de Applicatiearchitectuur)

Zoals u in onderstaande visualisatie ziet, ontstaat er enige overlap als we de visualisaties van NG en Gemboxx integreren, immers in de visualisatie van NG is er een onderscheid in (sociaal domein) applicaties en het Ontwikkelplatform. Op Het Platform dat G&P aanbiedt, configureren we applicaties met Het Platform, bieden we deze als onderdeel van het Platform voor gebruik aan, en integreren we de niet met en op Het Platform gemaakte applicaties. Denk hierbij aan de Centric-, Dit-Werkt-, JNet- en Xential-Applicaties en alle, in de toekomst door NG gevraagd te integreren Applicaties van andere (liefst Nederlandse) private leveranciers, ketenpartners of overheden.

Configuratie in plaats van codering

Essentieel onderdeel van het Platform is de Zero-, Low-code Proces- en Applicatiegenerator (Grexx). We kunnen in dit document niet alle mogelijkheden en eigenschappen van Het Platform beschrijven, essentieel is dat alles wat we op en met Het Platform ontwikkelen, tot stand komt door configuratie en dus niet door codering. Wij kunnen u in staat stellen zelf configuraties uit te voeren zodat uw strategische (samenwerking-)relatie tussen partijen aanzienlijk verbetert. Op het moment dat wij u rechten geven en onze kennis overdragen aan (bijvoorbeeld) uw functioneel beheerders, kunnen zij configureren op Het Platform. Dit geeft u het voordeel dat u door ons of uzelf geconfigureerde applicatiesoftware eenvoudig en snel aanpast aan nieuwe eisen en gewijzigde inzichten.

Werkend bij 48 gemeenten

Deze Applicatiearchitectuur is geïmplementeerd bij 48 gemeenten in de context van het sociaal domein en betreft de GemCloud~Regieboxx, GemCloud~Inwonerboxx (MaximaalJezelf) en GemCloud~CORV. In het kader van VASD hebben Gemboxx en Centric de intentie Het Platform uit te breiden met een drietal componenten: Centric-Werk en Inkomen, Centric-Zorg en Centric-Jeugdzorg (de naamgeving is arbitrair). De OverheidServiceBus van Jnet, de Skillmatcher van *dit-WERKt* en de Xential Documentcreatiesoftware maakten al deel uit van Het Platform ter ondersteuning van de groep applicaties voor het sociaal domein. Waarmee en hoe wij Het Platform verder

uitbreiden is, afgezien van onze samenwerking met andere (samenwerkende) gemeenten, geheel aan u en zal tijdens de samenwerking tussen u en G&P blijken.

Samenwerking met partners met inhoudelijke expertise

Gemboxx werkt samen met Partners die we selecteren vanwege hun inhoudelijke expertise en contentspecifieke applicaties, in uw woorden 'puntoplossing(en)'. Het is onze ambitie om alle door Gemboxx en door NG geselecteerde en/of te selecteren contentspecifieke applicaties te integreren met en op Het Platform. Hierdoor loNGen (toekomstige) gebruikers slechts eenmalig in en kunnen zij voor alle benodigde expertise terecht bij het netwerk (de community) van samenwerkende private en publieke partners. Op deze wijze geven G&P invulling aan het idee achter *Samen Organiseren* en zijn we een de facto werkende implementatie van *Common Ground*, ook omdat we al sinds 2018 (kunnen) koppelen met NLX. Gemboxx en Partners zijn ervan overtuigd dat innovatie en samenwerking gebaat zijn bij een vorm van privaat ondernemerschap in combinatie met standaardisatie, in plaats van Open Source. Wij zijn nadrukkelijk op zoek naar een vorm van samenwerking met en tussen gemeenten die bijdraagt aan de groei van het aantal 'leden' van de community.

Pagina 32

Van 35

B) De Werkwijze®

Veel organisaties hebben in de afgelopen periode gekozen voor een vorm van 'Agile werken'. Gemboxx & Partners doen dat sinds 1-3-2012. Sindsdien hebben wij met diverse (samenwerkingsverbanden van) gemeenten in soms parallel verlopende projecten elke twee weken ons platform uitgebreid met extra en meer werkende (soms zeer innovatieve) applicatiesoftware. Gemboxx & Partners geven in deze projecten vorm aan 'Samenwerking met gemeentelijke organisaties' doordat bij ons de behoefte van (de) (toekomstige) gebruiker(s) centraal staat. We betrekken gebruikers actief bij het specificeren, ontwikkelen en testen van (te realiseren en gerealiseerde) User Stories tijdens de uitvoering van Sprints. De behoefte en zelfredzaamheid van mens (professional(s) en inwoner(s)) en organisatie (gemeente en ketenpartners) stonden als ontwerp-criterium voor Het Platform en De Werkwijze® centraal. De tweewekelijkse sprintcyclus geeft ons (NG samen met G&P) de mogelijkheid elke twee weken de voortgang en eventuele zaken (innovaties, inzichten, wijzigingen en ideeën) te bespreken, deze snel te realiseren, direct te beoordelen en te borgen. Zo blijkt de samenwerking tussen NG en G&P uit de continue oplevering, afstemming, beoordeling en integratie van applicatiesoftware en garandeert elke twee weken meer, toetsbare en werkende gebruikersfunctionaliteit. Implementatie van deze functionaliteit in de organisatie verloopt op deze wijze ook veel natuurlijker en gelijkmatiger waardoor het draagvlak voor innovatie toeneemt. In de praktijk verloopt zo bijna iedere Sprint beter dan de vorige, hetgeen de essentie is van agile werken.

De Werkwijze bij gemeente NG

NG heeft ervaring met onze Werkwijze® waarbij we elke twee weken functionaliteit toevoegen aan Het Platform. In onze samenwerking helpen medewerkers van NG³¹ mee aan het definiëren van User Stories, die G&P omzetten in geconfigureerde applicatiesoftware.

De User Stories vormen zo een goede basis voor de stap voor stap-ontwikkeling van Het Platform en de daarop geïntegreerde contentspecifieke applicaties onder SSO³². De User Stories komen gezamenlijk tot stand tijdens de uitvoering van Sprints en zijn daarmee een productieve, concrete en controleerbare uiting van de kwaliteit van de samenwerking, juist ook omdat de definitie en begrip van de set van User Stories een gemeenschappelijke verantwoordelijkheid is van NG en G&P. Doordat G&P met Het Platform en De Werkwijze® NG in staat stellen elke twee weken tussenresultaten te beoordelen en waar noodzakelijk te wijzigen, leren we van en met elkaar het juiste systeem te ontwikkelen³³ waarbij het gebruik maximaal ontzorgt.

³¹. De bijdrage bestond uit of zou kunnen bestaan uit de volgende items: Themakeuze, Business case, Doelen, KPI 's, Persona s, Klantreizen, Ik wil, Service Blue Print(s), Fit-gap, Implementatieplan, Content, Meten & weten, Praktijkervaringen.

³². SSO (Single Sign-on) en Identity management is een laag op Het Platform waarmee wij regelen dat bekend is welke gebruikers er van welke functionaliteit op Het Platform gebruik maken en dat er zorg voor dragen dat zij dat ook rechtmatig doen, niet alleen voor de GemCloud~Applicaties, maar ook voor de "puntoplossingen".

³³. G&P starten elke nieuw project met een Sprint 0 waarin De Werkwijze® (een handleiding van 27 pagina 's) wordt uitgelegd en "geoefend".

Samengevat: het ontwikkelen c.q. veranderen van een organisatie inclusief de informatisering, digitalisering en ICT (hierna IDI) vereist anno 2020 een stap voor stap-benadering waarbij het (tussen)resultaat kort-cyclisch en concreet beoordeeld kan worden door liefst alle belanghebbenden. Het is precies dit wat de combinatie van Het Platform en De Werkwijze® mogelijk maken.

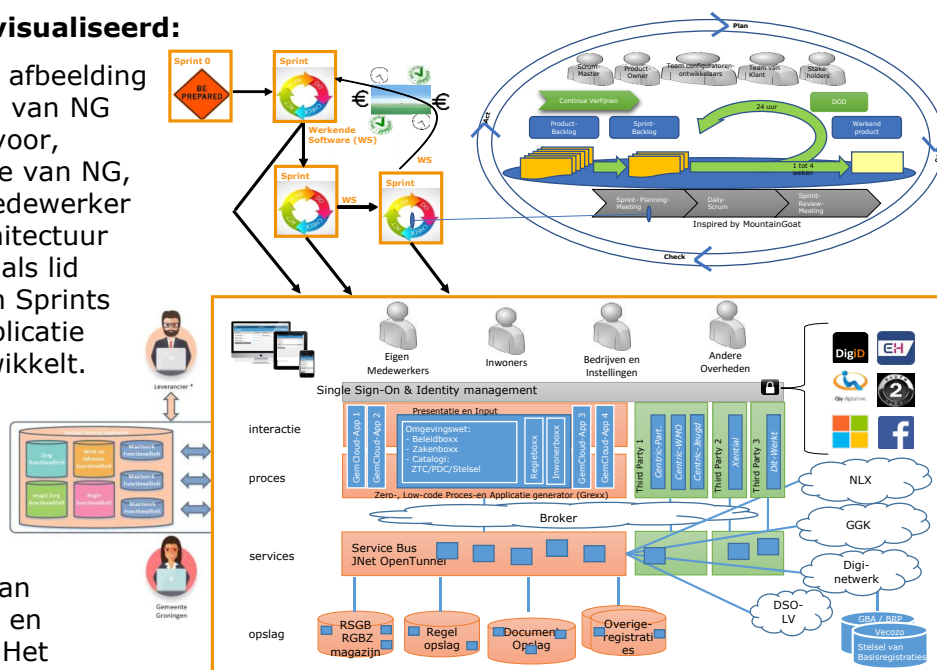
Pagina 33

Van 35

De werkwijze gevisualiseerd:

Ook nu overlap: de afbeelding van de professional van NG komt nu drie keer voor, 1 keer in het plaatje van NG, 1 keer als eigen medewerker in de Applicatiearchitectuur van G&P en 1 keer als lid van het team dat in Sprints de toekomstige applicatie vorm geeft en ontwikkelt. Deze overlap is mogelijk door het Rollen- en rechtensysteem van en op Het Platform.

Dezelfde persoon kan verschillende rollen en rechten hebben op Het Platform zodat het gebruikelijke grote verschil tussen typen gebruikers, net als tussen professional en inwoner in een andere context, vervaagt. Dit geldt ook voor de rol van een persoon in De Werkwijze®. Wij hanteren strikt het uitgangspunt dat het team verantwoordelijk is en dus dat een persoon verschillende rollen vervult: specificeren, testen, beoordelen en kennis delen zijn allen aspecten van hetzelfde, we willen immers allen een systeem dat ons helpt en ontzorgt.

Hoe draagt de oplossing bij aan uw gestelde doelen?

Als leveranciers van IDI vertalen wij de NG&GP-51 naar een concrete en in de praktijk bewezen werkende propositie, Het Platform en De Werkwijze®. Deze bestaat uit deels reeds geïntegreerde, deels nog te integreren bouwstenen van applicatiesoftware die invulling geven aan huidige en aanvullende bedrijfsfuncties. Wij stellen dat deze propositie is ontworpen om gezamenlijk invulling te geven aan de NG&GP-51 en aan de in de toekomst nog nader te formuleren doelstellingen, ambities en eisen van de professionals en inwoners van NG. De combinatie van ons Platform en De Werkwijze® is ontworpen voor continue verandering waar dat gewenst is. Beide zijn bedacht, ontworpen en gerealiseerd vanuit één centraal uitgangspunt: we maken samen met (toekomstige) gebruikers informatiesystemen voor inwoners/bedrijven en professionals die ze kunnen en willen gebruiken en die om verandering vragen.

Hoe ontzorgen wij u?

Wij ontzorgen u met onze geïntegreerde, goede en eenvoudig te gebruiken oplossingen voor het sociaal domein. Hiermee rationaliseert en standaardiseert u niet alleen uw informatiehuishouding van het sociaal domein, ook garandeert u hiermee de kwaliteit, continuïteit en flexibiliteit van die informatiehuishouding. Hierdoor profiteren de Groninger inwoners/bedrijven merkbaar van de focus op de dienstverlening aan Groningers zodat zij (h)erkennen dat zij centraal staan bij alles wat NG, liefst niet alleen virtueel, maar ook daadwerkelijk, voor hen doet. Wij helpen NG bij het vormgeven van een andere rol van functioneel beheerders, die de wensen van burgers snel vertalen naar

verbeterde werkprocessen en interactie met burgers, immers Het Platform is no-code en dus 100 % configureerbaar. Het Platform betekent ook een aanzienlijke reductie van implementatieinspanningen.

Doorlopende verbeteringen

G&P werken/leven/handelen naar de stelling 'IDI moet anders en het kan anders'. Hiertoe werken wij continu aan de realisatie van Het Platform. Wij zijn aan de ontwikkeling van Het Platform begonnen om ICT-uitgaven van door de Nederlandse (decentrale) overheid te verlagen. Dat doen wij door het bevorderen van hergebruik en samenwerking tussen gemeenten onderling, tussen gemeenten en leveranciers, en tussen leveranciers onderling. Wij hanteren daarbij een aanpak waar het continu geïntegreerd opleveren van werkende en innovatieve software centraal staat en waar verbetering, flexibiliteit plus voortschrijdende inzicht uitgangspunten zijn. Daarbij fungeren de behoefte, kennis en taakopvatting van (toekomstige) Groninger gebruikers, professionals én inwoners/bedrijven, als belangrijkste inspiratiebron en richtingbepaler.

Pagina 34

Van 35

Borging van kwaliteit

Onze visie op de opgave voor NG sluiten wij af met de stelling dat de toekomst niet te voorspellen is, hoe graag we dat ook zouden willen. Van belang voor het realiseren van de NG&GP-51 is daarom niet alleen de wendbaarheid van de organisatie en de snelheid waarmee de processen aangepast kunnen worden, maar ook dat (de bestaande en toekomstige) IDI daarbij niet in de weg staan. Mensen willen wel, onze systemen moeten daarom snel aangepast kunnen worden als we de toekomst (weer) fout hebben voorspeld. Dit is een belangrijke waarborg om te komen tot de IDI van de toekomst.

2. Visie op samenwerking met de gemeentelijke organisatie

Gezamenlijke productvisie

G&P leveren kennis, middelen en oplossingen in het kader van IDI. We richten ons dus in de specifieke context van deze aanbesteding op het ondersteunen van de professionals binnen NG bij het realiseren van deze opgave op het ontwerp, de ontwikkeling en de implementatie van een informatiehuishouding voor het sociaal domein en het daaraan gekoppelde samenwerkingsdoel, ook te zien als een mooie korte en gezamenlijke productvisie: de NG&GP-51. Wij achten een gezamenlijke productvisie essentieel voor het succes van de samenwerking en zijn dus heel blij dat we die hebben.

Borgen van een goede en functionele samenwerking

Wij vinden het ook essentieel voor de samenwerking tussen NG en G&P dat wij elkaar versterken bij het realiseren van de, liefst gezamenlijke opgave. Hierbij een proeve van bekwaamheid om te laten zien dat en hoe wij de NG&GP-51 begrijpen:

NG wil een centrale rol spelen in de zich tot netwerksamenleving ontwikkelende verzamelingen van Inwoners, Bedrijven, Ketenpartners en Overheden. Hierbij ondersteunt u inwoners en bedrijven met mogelijkheden tot interactie, zelfregie en – service, integraal klantbeeld van voortgang in lopende en afgeronde zaken, hergebruik van gegevens binnen één (1) geïntegreerde werkomgeving waarbinnen alle werkprocessen kunnen worden uitgevoerd. Met andere woorden: u wil dat de inwoner straks op één plek dienstverlening kan ontvangen, hij/zij het idee heeft in één omgeving te zitten, transparantie in de dienstverlening mogelijk is, verkokering tot het verleden behoort en NG zich aan haar Inwoners, Bedrijven, Ketenpartners toont als lerende organisatie.

Hoe draagt onze visie op samenwerking bij aan de gezamenlijke opgave?

Zoals u bij punt 1 heeft gezien, kunt u met Het Platform een vorm van samenwerking tussen diverse private partners organiseren waarmee we er gezamenlijk voor zorgen dat de contentspecifieke applicaties in samenhang te allen tijde voldoen aan de actuele wet- en regelgeving. Sterker nog, partners spelen ieder met hun specifieke expertise een actieve rol bij het uitvoerbaar maken van nieuwe wet- en regelgeving. Zo neemt Centric deel aan functionele- en technische referentiegroepen vanuit Zorginstituut Nederland (ZiNI) voor het vormgeven van de iWmo- en iJw- berichtstandaarden, maar ook bij het ontwikkelen van nieuwe standaarden, zoals Verbetering uitwisseling matchingsgegevens (VUM). Dit-WERKt participeert in 'the community of practice' waarin samen met UWV, CBS, SBB en TNO gewerkt wordt aan een nationale ontologie voor beroepen, opleidingen

en vaardigheden. JNet is een spil in het web van de Nederlandse markt voor “koppelingen”. Naar onze mening bent u gebaat bij een combinatie van partners die kennis hebben van het sociaal domein en IDI. Hiermee werkt u altijd met ‘best of breed’-applicaties die voldoen aan wet- en regelgeving én op een werkbare manier geïmplementeerd zijn.

Pagina 35

Van 35

NG en G&P: samenwerkingspartners voor nu en in de toekomst

Wij begrijpen de wens van NG om tot meer integraliteit te komen, de mens centraal te stellen en functionaliteit op een flexibelere manier in te zetten. Om succesvol te zijn in het sociaal domein -dat wil zeNGen de inwoners van de NG compleet (digitaal) ondersteunen- is een integraal (holistisch) beeld van de inwoner essentieel en ligt de regie zo veel als mogelijk bij de inwoner. Een slim en flexibel platform dat gebruik maakt van business logica en data van bestaande en bewezen applicaties helpt door wat bestaat niet opnieuw te bouwen en snel in te kunnen spelen op de veranderingen van inzicht. Wij denken dat wij met het Platform, en betrouwbare en vertrouwde partners de beste samenwerkingspartner zijn voor NG.